

**T.C
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN FİZİKSEL AKTİVİTE LİDERLİĞİ
ROLÜ: UZAKTAN EĞİTİM DENEYİMLERİ**

MUSTAFA YANBUL

DANIŞMAN

Dr. Öğretim Üyesi Kıvanç SEMİZ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

GİRESUN-2022

T.C
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN FİZİKSEL
AKTİVİTE LİDERLİĞİ ROLÜ: UZAKTAN EĞİTİM
DENEYİMLERİ

MUSTAFA YANBUL

Danışman: Dr. Öğretim Üyesi Kıvanç SEMİZ

GİRESUN-2022

ONAY SAYFASI

Sağlık Bilimleri Enstitü Müdürünün onayı

...../...../2022

Doç. Dr. Kürşad Han Dönmez

Müdür

Bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı standartlarına uygun olduğunu onaylarım.

Doç. Dr. Şevki KOLUKISA

Anabilim Dalı Başkanı

Bu tezi okuduğumuzu ve Yüksek Lisans tezi olarak bütün gerekliliklerini yerine getirdiğini onaylarız.

Jüri Üyeleri ve Üniversiteleri

Doç. Dr. Deniz HÜNÜK Hacettepe Üniversitesi

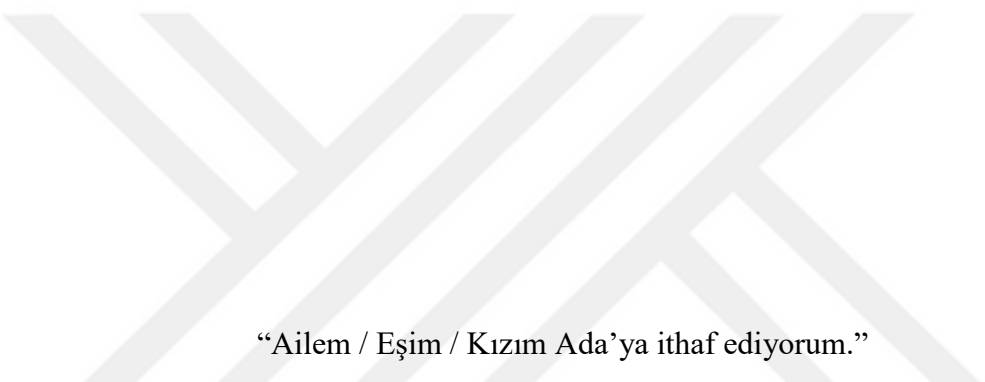
Doç. Dr. Fatih ÖZGÜL Giresun Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Kıvanç SEMİZ Giresun Üniversitesi

TEZ BİLDİRİMİ

Tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

Mustafa YANBUL

“Ailem / Eşim / Kızım Ada’ya ithaf ediyorum.”

TEŞEKKÜR

Tez çalışmamın tüm aşamalarında bana yol gösteren ve bilimsel destek sağlayan değerli danışmanım Sayın Dr. Öğretim Üyesi Kıvanç SEMİZ’e

Çalışmaya katılan tüm Beden eğitimi ve spor öğretmeni meslektaşlarıma,

Tez sürecinde her zaman yanımda olan, sabrını esirgemeyen, en büyük destekçim sevgili eşime,

Sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

ONAY SAYFASI	ii
TEZ BİLDİRİMİ.....	iii
İTHAF.....	iv
TEŞEKKÜR.....	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar DİZİNİ.....	viii
ŞEKİLLER DİZİNİ	ix
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	x
ÖZET	xi
ABSTRACT.....	xii
1. GİRİŞ	1
1.1. Araştırma Sorusu	3
1.2. Amaç	3
1.3. Araştırmanın Önemi	3
1.4. Tanımlar.....	4
2. GENEL BİLGİLER	5
2.1. Fiziksel Aktivite ve Sağlık.....	5
2.2. Uzaktan Eğitimde Beden Eğitimi Dersi.....	8
2.3. Bütüncül Okul Fiziksel Aktivite Programı	10
2.3.1. Kaliteli Beden Eğitimi	12
2.3.2. Okul Öncesinde ve Sonrasında Fiziksel Aktivite	13
2.3.3. Okul Sırasında Fiziksel Aktivite.....	13
2.3.4. Okuldaki Personelin Katılımı	14
2.3.5. Aile ve Toplumun Etkileşimi.....	14
2.4. Bütüncül Okul Fiziksel Aktivite Programları.....	14
2.5. Sosyo-ekolojik Model.....	22
3. GEREÇ VE YÖNTEM.....	24
3.1. Araştırmanın Deseni	24
3.2. Katılımcılar	24

3.3. Veri Toplama Araçları	26
3.4. Veri Toplama Süreci	27
3.5. Verilerin Analizi	27
3.6. Araştırmacıların Rolü	27
3.7. İnanırcılık.....	28
3.8. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	28
4. BULGULAR.....	29
4.1. Bireysel Çevre.....	29
4.2. Sosyal Çevre	33
4.3. Fiziksel Çevre	38
5. TARTIŞMA	48
5.1. Bireysel Çevre.....	48
5.2. Sosyal Çevre	51
5.3. Fiziksel Çevre	53
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	59
7. KAYNAKLAR	63
EKLER.....	75
ÖZGEÇMİŞ	79

TABLÖLAR DİZİNİ

S.

Tablo 1. Literatür Taraması	18
Tablo 2. Odak Grup Görüşmesi Grubu.....	25
Tablo 3. Çevrimiçi Açık Uçlu Soru Katılım Grubu.....	25
Tablo 4. Bireysel Çevre Bulguları	29
Tablo 5. Sosyal Çevre Bulguları.....	34
Tablo 6. Fiziksel Çevre Bulguları.....	39

ŞEKİLLER DİZİNİ

S.

Şekil 1.Bütüncül Okul Fiziksel Aktivite Programı Unsurları.....	12
Şekil 2. Bulgular Kelime Bulutu.....	47

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

BOFAP	Bütüncül Okul Fiziksel Aktivite Programı
DSÖ	Dünya Sağlık Örgütü
EBA	Eğitim Bilişim Ağı

ÖZET

BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN FİZİKSEL AKTİVİTE LİDERLİĞİ ROLÜ: UZAKTAN EĞİTİM DENEYİMLERİ

Amaç: Beden eğitimi öğretmenlerinin, Covid-19 salgını süresince bütüncül okul fiziksel aktivite programı çerçevesinde uzaktan eğitim ile fiziksel aktivite liderliği rolünü incelemek amaçlanmıştır.

Gereç ve yöntem: Temel nitel araştırma odağıyla tasarlanan çalışma; covid-19 salgın süreci risk faktörleri dikkate alınarak yapılandırılmış görüşme soruları ile çevrim içi görüşmeler ve “Google documents” aracılığıyla online olarak açık uçlu sorular şeklinde yapıldı.

Bulgular: Covid-19 salgın süresince uzaktan eğitim ile fiziksel aktivite liderliği rolünü incelemek için yapılan çalışmada veriler bireysel, sosyal ve fiziksel olmak üzere 3 seviyeye ayrılarak her bir seviye için fiziksel aktivite rolünü etkileyen temalar oluşturulmuştur.

Bireysel seviye: Fiziksel aktivite seviyesi,

Sosyal seviye: Öğretmen desteği ve aile desteği,

Fiziksel seviye: Uzaktan eğitimin niteliği ve teknoloji alt yapı sorunu, şeklinde temalara ayrılmış ve her bir temayı etkileyen etkenler belirlenmiştir.

Sonuç: Beden eğitimi öğretmenlerinin, Covid-19 salgını süresince uzaktan eğitim ile fiziksel aktivite liderliği rolünün etkin bir şekilde uygulanamadığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Bütüncül Okul Fiziksel Aktivite Programı, Covid-19, Fiziksel Aktivite Liderliği

ABSTRACT

PHYSICAL EDUCATION TEACHERS' ROLE OF PHYSICAL ACTIVITY LEADERSHIP: DISTANCE LEARNING EXPERIENCES

Purpose: The purpose of this research was to examine the role of physical education teachers in physical activity leadership with distance education within the framework of the comprehensive school physical activity program during the Covid-19 epidemic.

Materials and methods: The study, which was designed with the focus of basic qualitative research, was conducted with structured interview questions via online interviews and online open-ended questions through "Google documents", taking into account the risk factors of the covid-19 epidemic process.

Results: In order to reveal the role of distance education and physical activity leadership during the Covid-19 epidemic, the data were divided into 3 levels as individual, social and physical, and themes affecting the role of physical activity were created for each level.

Individual level: Physical activity levels,

Social level: Teacher support and family support,

Physical level: The quality of distance education and the problem of technology infrastructures

Conclusion: It has been determined that the physical education teachers' role of distance education and physical activity leadership could not be applied effectively during the Covid-19 epidemic.

Keywords: Comprehensive School Physical Activity Program, Covid-19, Physical Activity Leadership

1. GİRİŞ VE AMAÇ

Covid-19 salgın sürecinde okullarından ve meslektaşlarından ayrı kalan öğretmenler; daha önce alışık olmadıkları koşullarda mesleklerini icra etmenin stresini yaşadılar (Aktaş Salman, Düşkün ve Arık, 2021; Gobbi, Bertollo, Colangelo, Carraro ve di Fronso, 2021). Covid-19 salgın süreci eğitim ortamlarını etkilediği gibi beden eğitimi üzerinde de önemli etkiler bırakmış, “beden”siz bir beden eğitimi ile dersin bir kimlik kaybına uğradığı gibi duygu karmaşaları yaratmış (Varea ve González-Calvo, 2021); beden eğitimi kavramlarını uyarlama, içerik, roller ve sorumluluklar gibi konularda problemlerle karşılaşmıştır (Kamoga ve Varea, 2021). Nitelikli bir beden eğitimi ve spor dersinin uzaktan eğitimle yürütülmesinin zorluğuyla baş edilemediği, uzaktan eğitimin uzaması durumunda altyapı, eğitim programı, müfredat ve içerik geliştirici çalışmaların gerekliliği ortaya konmuştur (Varea, González-Calvo ve García-Monge, 2022; Çetin, Yılmaz ve İlhan, 2021; Lenka, Beáta ve Radmila, 2021). Covid-19 salgını öncesinde, öğrencilerin bir okul iklimi içerisinde sosyal ve duygusal gelişimi tetiklenirken (Bear, Yang, Mantz ve Harris, 2017), okul kültürü içerisinde teneffüsler ile öğrencilerde güvenli ve düzenli bir hareket ve fiziksel aktivite imkânı söz konusuydu (Massey, Stellino, Claassen, Dykstra ve Henning, 2018; Varea, 2018). Özellikle okul günlerinde ders aralarındaki teneffüs zamanlarında erkek çocukların büyük gruplarla spor faaliyetlerine katılım ile spor ve güç hiyerarşileri arasında davranışlar sergilerken, kız öğrencilerin küçük gruplar ve sosyal etkileşimlerle hayali oyun davranışları gözlemlenmekteydi (Powell, Woodfield ve Nevill, 2016). Yapılan araştırmalarda, Covid-19 sürecinde yaşanan eğitimde uzaktan öğrenme ve kapanma uygulamaları, genç bireylerin fiziksel aktivite düzeylerinde ciddi düşüşler yaşandığı bulgularını beraberinde getirmiştir (Moore ve ark., 2020; Kovacs ve ark., 2021; Ding ve ark., 2021; Howe ve ark., 2021; Salway ve ark., 2021; Clemente-Suárez ve ark., 2021).

Okulda sunulan beden eğitimi derslerinin olduğu günlerde çocukların orta ve yüksek seviyede fiziksel aktivite seviyelerinde artış gözlemlendiği halde (Cheung, 2019; Viciano, Mayorga-Vega, ve Parra-Saldías, 2019; Farwell, 2019), çocukların beden eğitimi dersleriyle okul sonrası fiziksel aktivite katılımı arasındaki bağı oluşturacak destek ve güdülenmeye ihtiyaçları vardır (Parker, MacPhail, O’Sullivan, Ní Chróinín ve McEvoy, 2018). Sürdürülebilir fiziksel aktivite fırsatları yaratmak için öğrenci, aile ve

okul ile iş birliği geliştirmede Bütüncül Okul Fiziksel Aktivite Programları (BOFAP); okulun ötesinde öğrencinin yaşadığı eve ve topluma etki potansiyeli vardır (Beddoes ve Castelli, 2017; Langley ve Kulinna, 2018). BOFAP ile çocukların düzenli bir planlama ve etkileşim ile günlük fiziksel aktivite seviyelerinin yükseltilebildiği (Goh ve ark., 2014; Stylianou, 2016; Brian, Grenier, Lieberman, Egan ve Taunton, 2017; Nazaruk ve Hack, 2018) ve düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı kazandırmada davranış değişikliği yaratmada bir başarı yakalanabildiği görülmüştür (Beard, 2019). Okul paydaşlarınca, BOFAP'ın öğrencilerde kişisel, sosyal ve akademik zindeliğin artırılarak okul kültürüne katkıda bulunduğu vurgulanmıştır (Doolittle ve Rukavina, 2014). Beden eğitimi öğretmen adaylarının BOFAP'ın benimsenmesinde ve uygulanmasında önemli rolleri olduğu düşüncesiyle (Zhang, Gu, Zhang, Keller ve Chen, 2018), Amerika'da beden eğitimi öğretmenliği lisans ve lisansüstü derslerinde BOFAP'ın dahil edilmesi sonucunda, fakültelerden başlayarak alana ve hizmet içinde bulunan öğretmenlere kadar bir BOFAP liderliği farkındalığı yaratılması hedeflenmiştir (Bulger, Illg ve Jones, 2017; Van der Mars, Lorenz, ve Kwon, 2017; Webster, 2017; Centeio ve McCaughtry, 2017; Castelli, Carson ve Kulinna, 2017).

BOFAP kapsamında fiziksel aktiviteye teşvik etmede liderlik ve kolaylaştırıcılık rolü en çok beden eğitimi öğretmenlerinde olsa da (McMullen, Van Der Mars ve Jahn, 2014; Webster ve Nesbitt, 2017; Dauenhauer ve ark., 2018), programın uygulanmasında okulun ihtiyaçları, güçlü yanları ve bulunulan bölgenin sınırlılıkları göz önünde bulundurularak (Jones ve ark., 2014; Kahan ve McKenzie, 2017; Allar ve ark., 2017) yerel yöneticiler başta olmak üzere idare kademesinin desteği olmadan birçok bariyerle karşılaşılmaması muhtemeldir (Centeio, Erwin ve Castelli, 2014). Fiziksel aktivite liderliğinde anahtar elementlerden biri olan sosyal sermayenin, yani beden eğitimi ve fiziksel aktiviteye olumlu değer vererek öğretmenin okul ve toplum liderlerince desteklenmesinin önemi ortadadır (Wenner, Tucker, Calvert, Johnson ve Turner, 2019). BOFAP özelinde de fiziksel aktiviteyi özendirmede okul, aile ve toplum ile iş birliği içinde hareket etmek gerekir (Egan ve Miller, 2019). Okul – aile arasındaki iletişimin dijital yollardan gerçekleştirilmesinde kullanılan araç ve iletişimin konusu üzerine belli inançların (velilerin ve öğretmenlerin dijital araç kullanım algısı, kullanım kolaylığı, öz-yeterlilik ve teknolojinin kolaylaştırıcı durumları vb.) varlığı, öğretmenin işini zorlaştırmaktadır (Bordalba ve Bochaca, 2019). Webster ve arkadaşları (2021), BOFAP

odağında çevrimiçi beden eğitimi derslerinin sunumunda okul, beden eğitimi, aile, toplum ve öğrenciye özgü olmak üzere belli ana faktörlere odaklanması gerektiğini, bunların da günlük en az 60 dk. orta ve yüksek düzeyde fiziksel aktiviteye katılım ve motivasyon, bulunulan sınıfa özgü beden eğitimi kazanımlarına ulaşma ve hayat boyu fiziksel aktiviteye özendirme olduğunu vurgulayarak, covid-19 zamanında beden eğitiminin nitelikli bir şekilde gerçekleştirilebileceğini belirtmişlerdir.

1.1.Araştırma Sorusu

Covid-19 salgını süresince fiziksel aktivite liderliği rolü üstlenen beden eğitimi öğretmenleri, bütüncül okul fiziksel aktivite programı çerçevesi odağında bu süreci nasıl deneyimlemişlerdir?

1.2.Amaç

Beden eğitimi öğretmenlerinin, Covid-19 salgını süresince bütüncül okul fiziksel aktivite programı çerçevesi odağında uzaktan eğitim ile fiziksel aktivite liderliği rolünü incelemek amaçlanmıştır.

1.3.Araştırmanın Önemi

Okullarda beden eğitimi öğretimini ve fiziksel aktiviteyi güçlendirmek için; okul yöneticileri ve sağlık uzmanlarıyla beraber politika yapıcıları fiziksel aktivite ve beden eğitimi konusunda bilinçlendirmesi, bilgilendirmesi ve bu politikalarla saha uygulamaları arasında geribildirimlerle köprü görevi görmek için beden eğitimi öğretmenlerinin önemi vurgulanmıştır (Cooper ve ark., 2016). Bu çalışma, covid-19 salgın döneminde beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel aktivite liderliği özelinde diğer paydaşlarla düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı kazandırmada uzaktan eğitimde yaşanan zorlukların belgelenmesine katkı sunacaktır. Sosyo-ekonomik olarak dezavantajlı küçük yerleşimlerde öğretmenlik yapanların, sürekli öğrencilerin motivasyonel ve davranışsal yoğunluklarıyla “uçlarda” yaşamalarının, olumlu bir mesleki kimlik ve bağlılık sürdürmede duygusal dayanıklılığın önemine vurgu yapılmıştır (Day, Hong, 2016). Bu çalışmada bulgular, Türkiye’nin Giresun ilinde görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin bakış açısıyla, uzaktan eğitimde küçük yerleşim yerlerinde karşılaşılan zorluklara ışık tutacaktır.

Dijital teknolojilerde teknik problemler ve öğretmenleri desteklemede yaşanan zorluklara rağmen, yeni çalışma yöntemleri, paylaşım ve iş birliğiyle herkesin yarar sağlayacağı ortamlar oluşturmadaki potansiyel okul liderlerince vurgulanmaktadır (Håkansson Lindqvist, 2019). Okul müdürlerinin e-liderliğinin, okullardaki eğitim teknolojileri konusundaki dönüşümde önemli bir etkiye sahip olduğu, eğitim ve öğretim anlamında ise yaş ve sınıf seviyesi arttıkça değişimin kurumsal temelliden ziyade bireylerin kendi kişisel faktörleriyle bağlantılı olduğu söylenmektedir (Wu, Yu ve Hu, 2019). Bu çalışma, BOFAP ile uzaktan eğitimde beden eğitiminin niteliği konusunda karşılaşılan durumlar konusunda örnek deneyimler sunmuş olacaktır.

Beden eğitimi dersleri için ev ödevi verildiğinde, öğretmenlerin hedefleriyle öğrencilerin anlayışı arasında bir bağlantı kopukluğu olabildiği (Smith ve Madden, 2014); öğrencilerin ev ödevlerinin beden eğitiminde yeri olmadığı gibi olumsuz duygulara kapılabildikleri görülmüştür (Hill, 2018). Uzaktan eğitimde ve BOFAP'ta okul dışı çalışmalar önemli olduğundan, beden eğitimi öğretmenlerinin karşılaştığı deneyimler, BOFAP ile alakalı alan yeterlilikleri konusunda beden eğitimi öğretmen adaylarının çoğunun konuyla alakalı yetersiz eğitim aldıkları bulgusu (Kwon ve ark., 2017) göz önünde bulundurulduğunda daha da önem kazanmaktadır.

1.4.Tanımlar

Fiziksel Aktivite Lideri: Fiziksel aktivite lideri; beden eğitimini ve fiziksel aktiviteyi savunan / destekleyen, okul paydaşlarını sağlık ve fiziksel aktivite konusunda eğiten, okul genelinde fiziksel aktivite ve sağlık etkinliklerini düzenleyen ve aktif bir okul kültürü yaratmak için BOFAP'ın her bir unsurunu anlayan bireylere denir (Stoepker, Dauenhauer, Carson, McMullen ve Moore, 2020).

Bütüncül Okul Fiziksel Aktivite Programı (BOFAP): Okulların, öğrencilerine günlük en az 60 dk. aktif olma hedefiyle fiziksel aktivite fırsatları yaratacak bilgi, beceri ve imkanları sunmasına dayalı bir programdır (Centers for Disease Control and Prevention, 2013).

2. GENEL BİLGİLER

Bu bölümde, fiziksel aktivite ve sağlık ile alakalı bilgiler verilmiş, devamında uzaktan eğitimde beden eğitiminde yapılan araştırmalar sıralanarak, Bütüncül Okul Fiziksel Aktivite Programı hakkında bilgiler verilerek konu hakkında literatür taraması sunulmuştur. Son olarak sosyo-ekolojik model ile alakalı bilgilere yer verilmiştir.

2.1. Fiziksel Aktivite ve Sağlık

Sağlık, yalnızca hastalık veya sakatlığın olmaması durumu değil, fiziksel, sosyal ve ruhsal tam iyi olma halidir. Dünya Sağlık Örgütü (WHO) sağlıklı bir bütün olarak ele almış hastalık ve sakatlıkların olmamasının yanında, bedensel, ruhsal ve sosyal açıdan da iyi olma hali olarak tanımlamıştır. Sağlıklı bir vücuda sahip olmak ve sağlıklı bir yaşam sürdürebilmek için bireylere düşen bazı ödevler vardır. Bu ödevlerin en başında fiziksel aktivite, egzersiz ve spora katılım gelmektedir. Türkiye Fiziksel Aktivite Rehberi (2014)'ne göre fiziksel aktivite, kas ve eklemlerimizi kullanarak enerji tüketimiyle gerçekleşen herhangi bir bedensel hareket olarak tanımlanmış, günlük yaşam içerisinde, iskelet kasları kullanılarak yapılan ve enerji gerektiren her hareketin fiziksel aktivite olduğu vurgulanmıştır. Gün içerisinde yapılan tüm hareketlerin fiziksel aktivite olduğu gibi egzersiz ve spor da fiziksel aktivite kapsamına alınmıştır. Fiziksel aktivite, egzersiz ve sporun sağlık üzerindeki etkileri bilimsel verilerle açıkça ortaya konmaktadır. Fiziksel aktivite kronik hastalıkları önlemede, obezite, diyabet, koroner kalp rahatsızlığı, hipertansiyon ve kanser gibi çeşitli hastalıkların önlenmesine etki ettiği gibi bireye fiziksel, ruhsal, zihinsel ve ruhsal yararlar sağlanmaktadır.

Fiziksel aktivitenin, çocukların gelişimlerini ve sağlıklı bireyler olarak yaşamlarını devam ettirebilmelerini sağlayan en önemli unsurlardan biri olduğu belirtilmiştir (Şenbakar, 2021). Düzenli fiziksel aktivitenin, çocukların büyüme ve gelişmesinde, kötü alışkanlıklardan uzak durulmasında, sosyalleşmede, kronik hastalıklardan korunmada ve yaşam kalitesini artırmada etkili olduğu vurgulanmıştır. Düzenli fiziksel aktivitenin ve spor yapmanın çocuklarda özgüven kazanma, sosyalleşme, bedenlerini tanıma, sağlıklı büyüme ve gelişme, kendini ifade etme gibi fiziksel, sosyal, bilişsel, ruhsal ve duygusal gelişimlerine fayda sağladığı belirtilmektedir (Kayıran, 2016;

Orhan, 2019; Özer Kaya ve ark., 2019). Üniversite öğrencilerinde fiziksel aktivite, sedanter süre ve yaşam kalitesi ilişkisinin değerlendirilmesi amacıyla 400 öğrenciye uygulanan anket sonuçlarının analizi sonucunda, fiziksel olarak aktif olanların oranı %17 iken sedanter davranış süreleri ise %82 olarak belirlenmiştir. Sonuç olarak tüm veriler analiz edildiğinde fiziksel aktivite düzeyi ve sedanter davranış süreleri ile yaşam kalitesi arasında anlamlı ilişkiler bulunmuş sedanter davranış süreleri az olan öğrencilerin yaşam kalitesi oranları daha düşük bulunmuştur. Bu durumun ileriki yıllarda sağlık sorunları oluşturabileceğinden dolayı fiziksel aktivite düzeyinin artırılması ve sedanter davranışların azaltılması için fiziksel aktivite, sağlık ve sosyal politikalara ihtiyaç duyulduğu ve gerekli çalışmalara başlanması gerektiği belirtilmiştir (Yılmaz, 2019).

Günümüz dünyasında teknolojinin de ilerlemesi ile birlikte tüm dünyada hareketsiz yaşam temel bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Ülkemizde de durum farklı değildir. Türkiye Beslenme ve Sağlık araştırmasına göre 6-11 yaş grubu çocuklarımızın %58.4'ü, diğer yaş gruplarında ise erkeklerde 12-14 yaş aralığında %41.4'ü, 15-18 yaş aralığında %44.6'sı, 19-30 yaş aralığında %69.5'i, 31-50 yaş aralığında %73.2'si, 75 yaş üstü grupta ise %83.7'sinin egzersiz yapmadığı görülmüştür. Bu oranlar kadınlarda ise 12-14 yaş aralığında %69.8, 15-18 yaş aralığında %72.5, 19-30 yaş aralığında %76.6, 75 yaş üstü yaş grubunda ise %88 olarak gözlemlenmiştir. Kronik Hastalıklar risk Faktörleri araştırmasına göre ise ülke genelinde kadınların %87'si erkeklerin ise %77'sinin yeterli ölçüde fiziksel aktivite yapmadığı tespit edilmiştir. (Türkiye Halk Sağlığı Rehberi 2014). Sağlık Bakanlığının yaptığı bu çalışmayı, Pancar (2020) orta ergenlerin fiziksel aktivite düzeylerinin değerlendirilmesi çalışması da desteklemektedir. Çalışmada 471 lise öğrencisine uluslararası fiziksel aktivite anketi kısa formu (IPAQ) uygulanmış, sonuç olarak kadın ve erkek katılımcıların yetersiz fiziksel aktivite düzeyinde oldukları tespit edilmiştir. Bu sorun salgın dönemi ile birlikte daha da artmış insanlar daha fazla hareketsiz yaşam sürdürmek zorunda kalmıştır (Moore ve ark., 2020; Ding ve ark., 2021). Fiziksel aktivitenin sağlık üzerindeki etkileri bilinmesine rağmen fiziksel aktiviteye yeterli önem verilmemekte, bireyler fiziksel aktiviteyi yaşam felsefesi haline getirmekte zorlanmaktadırlar.

Fiziksel aktivitenin depresyon belirtilerini azalttığı, ruhsal problem yaşayan bireylerin yaşam kalitesini iyileştirdiği ve zihinsel sağlık üzerinde pozitif etkilerinin olduğunu ifade eden birçok araştırma yapılmıştır. Ergen bireyler üzerinde yapılan bir çalışmada 566'sı ruhsal bozukluk yaşayan 8173 katılımcıya anket yapılmış, anket sonuçları karşılaştırıldığında ruhsal bozukluk yaşayan ergenlerin diğer katılımcılara göre daha az fiziksel aktivite yaptığı ve fiziksel sporlara katılımlarının düşük olduğu görülmüştür (Akkurt Yalçıntürk, 2018; Bay ve Yılmaz, 2020). Genç bireylerde fiziksel aktivitenin akademik başarı ve depresyon üzerine etkisinin incelendiği bir araştırmada (Serel Arslan ve ark., 2018); 140 öğrenciye uluslararası fiziksel aktivite değerlendirme ölçeği kısa formu uygulanmış, depresyon düzeyi ise Beck depresyon envanteri ile belirlenmiştir. Akademik başarı ortalamalarına bakıldığında fiziksel aktivite ile akademik başarı arasında pozitif, depresyon ile arasında ise negatif yönde ilişkileri olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak fiziksel aktivite düzeyinin artırılmasının, akademik başarıyı artırmada, depresyon düzeyini ise azaltmada olumlu etkilerinin olduğu görülmüştür. Başar ve Sarı (2018)'nin düzenli egzersizin depresyon, mutluluk ve psikolojik iyi oluş üzerine etkilerini inceleyen çalışmalarında, düzenli egzersiz yapan 120 katılımcı ve düzenli egzersiz yapmayan 119 katılımcıya Depresyon ve Mutluluk Ölçeği-kısa formu (DMÖ-KF), Oxford Mutluluk Ölçeği Kısa Formu ve Warwick- Edinburgh Mental İyi Oluş Ölçeğini uygulamıştır. Araştırma verileri analiz edildiğinde düzenli egzersiz yapan grubun, düzenli egzersiz yapmayan gruba göre anlamlı olarak yüksek depresyon/mutluluk, mutluluk ve psikolojik iyi oluş puanlarına sahip olduğu belirlenmiştir. Sonuç olarak düzenli egzersizin depresyon belirtilerini azalttığı, mutluluk ve psikolojik iyi oluşa pozitif etkilerinin olduğu ortaya çıkmış, psikolojik bozukluklardan korunmak ve bireylerin kendilerini psikolojik açıdan iyi hissetmeleri için düzenli egzersizin önemli bir yere sahip olduğu vurgulanmıştır. Lök ve Bademli (2017) tarafından yapılan yetişkin bireylerde fiziksel aktivite ve depresyon arasındaki ilişkinin belirlenmesi çalışmasında fiziksel aktivite düzeyi arttıkça depresif belirtilerin azaldığı görülmüştür. Bu çalışma aile sağlığı merkezine kayıtlı 286 katılımcıya, uluslararası fiziksel aktivite anketi kısa formu ve beck depresyon ölçeği uygulanarak yapılmıştır. Verilerin analizi sonucunda, fiziksel aktivite düzeyleri ile depresyon düzeyleri arasındaki ilişki değerlendirilmiş, fiziksel aktivite ve depresyon arasında negatif yönde yüksek düzey bir ilişki olduğu görülmüştür. Düzenli fiziksel aktivitelerin depresyon belirtilerini azalttığı,

sağlığı olumlu yönde geliştirdiği ve kronik hastalıklardan korunma açısından önemli bir etkiye sahip olduğu belirtilmiştir.

Kadınlarda fiziksel aktivite ile alakalı birçok çalışma yapılmıştır. Akarsu ve ark. (2019)'nın düzenli egzersiz yapan kadınların genel sağlık durumunu belirlemek için yapılan çalışmada, düzenli egzersiz yapan 200 kadın katılımcıların, hareket, öz bakım, olağan aktiviteler, ağrı/rahatsızlık, endişe/depresyon ve genel sağlık durumları belirlenmiştir. Analizlerin değerlendirilmesi sonucunda düzenli yapılan egzersizin, genel sağlık durumlarına olumlu etkiler sağladığı görülmüştür. Göger, Cingil ve Kılavuz Ören (2019) bir spor merkezine kayıtlı kadınların sağlıklı yaşam biçimi davranışları fiziksel aktivite düzeyleri ve obezite arasındaki ilişkinin belirlenmesi çalışmasında 114 kadın katılımcıya, tanımlayıcı özellikler bilgi formu, obezite ile ilişkili risk faktörleri, bilgi formu, sağlıklı yaşam biçimi davranışları ölçeği 2 (SYBD 2) ve uluslararası fiziksel aktivite anketi (UFAA) kısa formu uygulanmıştır. Çalışma sonucunda normal kilolu olan kadınların, fazla kilolu ve obez olan kadınlara göre sağlıklı yaşam biçimi davranışlarında daha olumlu veriler gözlemlenmiştir.

2.2. Uzaktan Eğitimde Beden Eğitimi Dersi

Uzaktan beden eğitimi derslerinin verilmeye başlandığı Covid-19 salgını dönemi ile alakalı yapılan araştırmalar, beden eğitimi ikliminin korunmasında ve yeniden oluşturulmasına ışık tutmaktadır. Amerika'da ilk ve ortaöğretimde görev yapan 60 katılımcı ile yapılan bir araştırmada; beden eğitimi öğretmenlerinin okul kapanmalarında bulundukları coğrafi bölgelere ve okul seviyesine göre uzaktan fiziksel aktiviteyi özendirmede gerekli tasarım özellikleri olarak; kullanılabilirlik, ulaşılabilirlik, eşitlik ve standartlara göre değerlendirme unsurlarına önem verdikleri raporlanmıştır (D'Agostino, Urtel, Webster, McMullen ve Culp, 2021). İlk ve ortaöğretimdeki beden eğitimi öğretmenlerinin Covid-19 salgını süresince eğitim ve öğretimle alakalı deneyimlerinin incelendiği bir başka araştırmada; 10 farklı ülkeden 10 beden eğitimi öğretmeni ile görüşmeler yapılmıştır. Esnek(sız)lık, kişisel bağlantılar, sosyal ve duygusal destek, geleceğe bakış ve eşitsizliğin belirginleşmesi gibi bulgular ortaya konmuştur. Geleneksel ve alışlagelmiş beden eğitiminin yetersiz kaldığı durumlar ve salgın süresince uzaktan

eğitimdeki tecrübeler, beden eğitiminde sınıf iklimi özelinde geleceğe bakarken düşünülmesi gerekli deneyimler bırakmıştır (Howley, 2021). İspanya’da 174 lise beden eğitimi öğretmeni ile Covid-19 salgını sonrası hibrid beden eğitimi ile ilgili yapılan araştırmada, iş yüklerinin artmasıyla sosyal ilişkilerinin kötüleştiği, öğrencilerde motivasyonun düştüğü bulgularıyla beraber öğrencilerin fiziksel aktivite seviyelerinin de normalden düşük olduğunun gözlemlendiği belgelenmiştir. (López-Fernández, Burgueño ve Gil-Espinosa, 2021). Covid-19 salgınının beden eğitimine etkisi ile alakalı bir başka araştırmada, İsveç’te yedi beden eğitimi öğretmeni ile yapılan görüşmeler sonucunda, öğretmenler için birçok zorluk ve değişim algılandığı bulunmuştur. Bunlar arasında özellikle beden eğitimindeki kavram ve içerik değişiminin özellikle uygulamalı derslere yansımalarıyla öğretmen rollerinin daha çok hijyen ve sosyal mesafe gibi kavramlarla değişime uğraması sayılabilir (Kamoga ve Varea, 2021). Covid-19 salgını başladığında beden eğitimi öğretmenlerinin uzaktan eğitim deneyimlerini incelemek için Amerika’da 4,362 katılımcıya çevrimiçi anket ile sorular sorulmuştur. Bulgulara bakıldığında, öğretmenlerin uzaktan eğitimde daha az etkili olduklarını hissettiklerini, öğrencilerin yarısından (%51) ödev alabildiklerini ve sağlıklı ilişkili kazanımlara önem verip fiziksel aktivite motivasyonu ile alakalı içerikler sunduklarını söylerken, kırsal kesimdekilerin teknolojiye ulaşmakta sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir (Mercier ve ark., 2021). ABD’de beden eğitimi öğretmenlerinin uzaktan eğitim deneyimleriyle alakalı 4,302 beden eğitimi öğretmeni ile açık uçlu sorularla anket yoluyla veri toplanan bir başka araştırmada ise üç tema öne çıkmıştır. İlk olarak, teknolojinin üstesinden gelme ve teknolojiyi öğrenme, öğrenciye içerik yaratma ve öğrencileri çevrimiçi öğrenmeye dahil etme konularındaki başarıları alt başlıklarını belirleştiren temaya Öğretmenlik Gururu demişlerdir. İkinci temada ise problemlere odaklanarak öğrencilerin derse katılımı ve ödev sıkıntılarından bahsetmişlerdir. Üçüncü ve son temada ise öğretmenlerin gelecek kaygılarını belirttikleri ve salgın dolayısıyla geleceğin bilinmezliğiyle kendilerini ve öğrencilerini güvende tutma konusundaki endişeleri öne çıkmıştır (Centeio ve ark., 2021).

Covid-19 salgın sürecinde eğitim ortamlarında yaşananlar, salgın süresi ve sonrasına ışık tutacak bulgularla beden eğitimi ortamlarının tekrar değerlendirilmesi ve üzerinde düşünülmesi gereken birçok konunun ortaya çıkmasına neden olmuştur. Beden eğitimi öğretmenlerinin perspektifini yansıtan araştırmalara bakıldığında; Çetin, Yılmaz

ve İlhan (2021), uzaktan eğitimde beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerini inceledikleri araştırmada, 12 beden eğitimi öğretmeni ile yaptıkları görüşmelerden elde ettikleri verilerin tematik içerik analizi ile sonucunda, beden eğitimi derslerinin salgın döneminde uzaktan eğitimde başarılı bir şekilde gerçekleştirilemediğini ve ders verimliliği ile etkileşimi arttıracak içerik yapılandırılmasına ihtiyaç duyulduğunu belirtmişlerdir. Uzaktan eğitimde beden eğitimi ile ilgili öğretmen görüşlerine başvuru bir başka araştırmada (Güven, 2021), yedi beden eğitimi öğretmeni ile yapılan görüşmelerin sonunda, öğrencilerin uzaktan eğitimde beden eğitimi derslerini önemsemediklerini ve bu durumun öğretmenlerde motivasyon kaybına yol açtığını raporlamışlardır. Özcan ve Saraç (2020), Mersin'den 138 beden eğitimi öğretmenin çevrimiçi uzaktan eğitim rol ve yeterlilik algılarını incelemiş, genel olarak yüksek algıya sahip oldukları bulgusuyla beraber yeterli donanıma sahip olup olmadıklarının yeni araştırmalarla incelenmesi gerektiğini vurgulamışlardır. Ayrıca, öğretmenlerinin yaşları arttıkça, yeterlilik algılarının da düştüğünü belirtmişlerdir. Salgın sürecinde beden eğitimi öğretmenlerinin motivasyonu ve iş doyumunu inceleyen bir başka araştırmada, 16 beden eğitimi öğretmeni ile yapılan görüşmelerde, uzaktan eğitimde yaptıkları derslerin verimli geçmediğini, öğrencilerin katılım ve motivasyonlarının düşük olduğunu ve bu sürecin geçici olmasına konsantre bir şekilde dönemi geçirdiklerini raporlamışlardır (Kızılkaya Namlı ve Yücekaya, 2021). Öğrencilerin gözünden uzaktan eğitimde beden eğitime bakıldığında ise, ülkemizde yaşları 14-17 arasında değişen 229 kız 90 erkek toplam 319 öğrenci ile yapılan bir araştırmada, öğrencilerin %70'inin düzenli internete erişiminin olduğu ve bu öğrencilerin de uzaktan eğitim ile aldıkları beden eğitimi dersinden memnuniyetlerinin düşük olduğu görülmüştür (Büyükaslan, 2021). Van'da uzaktan eğitim ile beden eğitimi dersi alan 30 lise öğrencisi ile yapılan bir başka araştırmada da, beden eğitimi dersinin uzaktan eğitimde etkisiz hale geldiğine vurgu yapılmış, derse katılımın olmadığı ve teorik kısımlara sıkıştığı öğrencilerce belirtilmiştir (Kızılkaya Namlı ve Samioğlu, 2020).

2.3. Bütüncül Okul Fiziksel Aktivite Programı

Bütüncül okul fiziksel aktivite programı öğrencilerin fiziksel olarak aktif olması, her gün tavsiye edilen 60 dakikalık fiziksel aktiviteyi sağlaması, hayat boyu fiziksel olarak aktif olması, bilgi, beceri ve güveni sağlaması için okulun ve okul çevresinin tüm

imkânlarının kullanıldığı çok bileşenli bir programdır. Bu bileşenler: Temel olarak kaliteli beden eğitimi, okul öncesinde ve sonrasında fiziksel aktivite, okul sırasında fiziksel aktivite, okuldaki personelin katılımı, aile ve toplumun etkileşimi olarak beş ana esasa dayalıdır (Bknz. Şekil 1.).

BOFAP toplam yedi adımda uygulanır. Öncelikle Bir Ekip veya Komite Kurun ve Fiziksel Aktivite Lideri Belirlenir. Beden eğitimi öğretmenleri çocukların psikolojik ihtiyaçlarını anlayan ve onların beğenilerini bilen, fiziksel aktiviteye teşvik eden olayları planlama ve organize etme becerileri olan ve okul iş ortamını da bilen eğitimli kişilerdir. Fiziksel aktivite lideri bölge ve okul yöneticileriyle okulun BOFAP politikalarını, programlarını, etkinliklerini ve kaynaklarını yönetebilmek için iç içe çalışır. İkinci adımda mevcut fiziksel aktivite durumlarının değerlendirmesi yapılır. Okulun halihazırda sahip olduğu olanaklar, var olan strateji ve politikalar göz önünde bulundurularak okul ve öğrenci için fiziksel aktivite fırsatları sağlayacak bir iklim geliştirme hedeflenir. Üçüncü adım olarak, bir vizyon oluşturmak üzere hedef ve amaçlar belirlenir. Bunun için öğrencileri, aileleri, öğretmenleri, okul idaresini ve toplumu içeren ortak bir strateji belirli bir süre için hedef olarak konulur. Sonraki adımda kısa, orta ve uzun vadelerde hedef kazanımlar tanımlanarak beşinci adıma geçilir ve aktiviteler planlanır. Mevcut kaynaklar ve ihtiyaç duyulan kaynaklar tespit edilerek uygun zamanlarda sunulacak fiziksel aktivite etkinlikleri belirlenir. Bunun için aktivite alanları ve aktivite liderleri belirlenir ve bütçe oluşturmaya çalışılır. Altıncı ve yedince adımlarda BOFAP uygulaması ve değerlendirilmesi yapılarak, programın etkisi incelenir ve sonraki aşamalarda nasıl bir yol izleneceği konusunda gözlemler, kontrol listeleri, ölçekler ve görüşmelerle veriler toplanabilir. BOFAP için sonuç veri örnekleri, okul günü sırasında öğrencilerin fiziksel aktivite seviyelerindeki artışı ya da öğrenciler için çeşitli fiziksel aktivite fırsatlarının artışı içerir. Okullar sadece programı geliştirmek için değil ayrıca paydaşlarla programın pozitif etkilerini ve kazanımlarını paylaşarak destek kazanmak için hem süreç hem sonuç verilerini kullanmaları konusunda desteklenir.

Beden eğitimci; okul çevresini, aileleri, toplumu, okul kültürünün benzersiz özelliklerini ve ihtiyaçlarını anladığından okul saatleri içerisinde fiziksel hareketsizlik sorunlarını çözmek için ideal bir konumdadır. Bu açıdan, beden eğitimi öğretmeni diğer personelin, gönüllülerin ve öğretmenlerin güçlü desteği ile BOFAP'ın gelişimi ve uygulanmasında tercihen liderlik yapar. Ayrıca sınıf öğretmenleri ve okul personeli, okul

günü boyunca fiziksel aktivite fırsatlarını entegre ederek ve öğrencinin fiziksel aktiviteye katılımını iyi bir rol model olup destekleyerek önemli bir rol oynarlar.

Şekil 1.Bütüncül Okul Fiziksel Aktivite Programı Unsurları

2.3.1. Kaliteli Beden Eğitimi

BOFAP ile öğrencilere öğrenme için fırsat, anlamlı içerik ve uygun yönerge sağlayarak öğrencinin ve programın değerlendirilmesi amaçlanır. Tüm öğrencilerin gün boyunca belirli aralıklarla orta-şiddetli en az 60 dakika fiziksel aktivite yapmalarını sağlama hedefiyle, beden eğitimi öğretmenleri gelişimsel olarak uygun program ve yeterli imkanlarla öğrencilere beden eğitimini, anlamlı bir içerikle sunar. Öğrenmeye olanak sağlayan iyi planlanmış dersler ile öğrenmeyi ve pratik yapmayı destekleyecek okul dışı görevler verilerek öğrencilerin hayat boyu düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı edinmesi istenir.

2.3.2. Okul Öncesinde ve Sonrasında Fiziksel Aktivite

Okul öncesi ve sonrasında günlük 60 dakikalık fiziksel aktivite hedefini göz önünde bulundurarak fırsatlar yaratmak ve izlemek hedeflenir. Yürüyüş ve bisiklet sürme programı yapmayı, fiziksel aktivite kulüplerini ve okul içi programları (örneğin gönüllü, öğrenci merkezli ve tüm öğrencilerin katılımı için eşit fırsatlar veren programlar) okul bahçesinde resmi olmayan eğlenceli aktivite ve oyunları, okul dışı saatlerinde fiziksel aktiviteyi ödevlere dahil etmeyi ve okullar arası müsabakaları içerebilir. Son olarak okul öncesi ve sonrası fiziksel aktivite programlarına gençlik merkezleri ve eğlence alanları da dâhil edilebilir ve bazı organizasyonlarla bu aktiviteler okul ortamına getirilebilir. Bu programlar öğrencilere, ailelere ve toplum üyelerine yarar sağlayabilir.

2.3.3. Okul Sırasında Fiziksel Aktivite

Beden eğitimi dersi haricinde okullarda okul günü boyunca birçok çeşitli fiziksel aktivite ortamları sunabilir. Okul günü sırasında öğrencilerin fiziksel aktivitelere katılabilmelerinin ana yolları; teneffüs, sınıf derslerine entegre edilen fiziksel aktiviteler, sınıf içinde ve dışındaki fiziksel aktivite araları ve öğle arası kulüp etkinlikleri ya da okul içi programlardır. Bu fırsatlar ilkokul, ortaokul ve lise seviyelerinin hepsi dâhil edilebilir, okul günü boyunca fiziksel aktiviteye dâhil olarak yarar sağlayabilen tüm sınıf seviyelerine sunulabilir.

Okullar okul günü boyunca; öğrencileri aktif olmaya cesaretlendirerek, öğrencilere aktiviteye katılımı çekici hale getiren yer, olanak, ekipman ve materyal sağlayarak ve ilgisi olan öğrencilere planlanmış zaman ve aktivite sağlayarak fiziksel aktiviteleri artırmaya olanak sağlayabilir. Teneffüs ya da fiziksel aktivite araları, okul günü boyunca tüm seviyedeki gençlere serbest fiziksel etkinliklere ya da yarı planlanmış fiziksel aktivitelere dâhil olabilecekleri harika bir fırsat sunar ve beden eğitimi dersinde öğrenilmiş becerilerini uygulamaya fırsat tanır. Teneffüs beden eğitimi dersinin yerini almamalıdır veya beden eğitimi esaslarında belirtilen zaman gereksinimlerini karşılamak için teneffüs kullanılmamalıdır.

2.3.4. Okuldaki Personelin Katılımı

Okul çalışanları da BOFAP dahilinde düşünülerek sağlık programları ile personel sağlığını iyileştirme, fiziksel aktivite düzeylerini artırma hedeflenir. Okul personeli bu programlara katıldıklarında öğrenciler için iyi bir rol model olurlar ve öğrencinin fiziksel aktivitelere katılımının artmasına destek olurlar. Okul çalışanlarının sağlığı için destek ve liderlik eğitimi, bir okuldaki genel fiziksel aktivite kültürüne katkıda bulunur. Öğretmenler ve diğer okul personelleri fiziksel aktiviteyi sınıftaki akademik öğretime ve molalara entegre edebilir, teneffüs, okul içi ve diğer fiziksel aktivite tekliflerini desteklerler. Buna ek olarak okul çalışanları okul içinde ve dışında aktif yaşam tarzı seçimlerini göstererek öğrenciler için iyi bir rol model olabilirler.

2.3.5. Aile ve Toplumun Etkileşimi

Okul bazlı fiziksel aktivite programlarında aile ve toplumun etkileşimi ile gençlerin fiziksel aktiviteye katılımının aile ve kardeşlerin katılımı ve desteklerinden etkilenmesi hedeflenir. Aile üyeleri birlikte aktif olduklarında birlikte zaman geçirmiş olurlar ve bunun sağlık açısından yararlarını deneyimlemiş olurlar. Ebeveynler, veliler ve diğer aile üyeleri akşam ya da hafta sonu özel etkinliklerine katılarak veya beden eğitimi ya da fiziksel aktivite gönüllüsü olarak BOFAP'ı destekleyebilir. Toplum katılımı, okul ve toplumun kaynaklarının maksimum kullanımına izin verir ve okul ve toplum temelli fiziksel aktivite fırsatları arasında bir bağlantı oluşturur. Toplum kuruluşları, okuldan önce veya sonra programlar sağlayabilir veya okullarla ortak kullanım anlaşmaları yapabilir.

2.4. Bütüncül Okul Fiziksel Aktivite Programı Araştırmaları

Moore ve arkadaşları (2021), toplam 5 ilköğretim okulu ile yaptıkları BOFAP uygulamasının bulgularında, kız öğrenciler haricinde ne erkek öğrenciler ne de diğer okul paydaşlarda anlamlı bir fiziksel aktivite artışı gözlemlememiştir. Bu bulgulara sebep olarak, gözlem formları ve ivmeölçer gibi yöntemler araştırmanın güçlü yanları olsa da, okullara tanınan kendi ihtiyaçlarına göre stratejileri uygulama özgürlüğünün, müdahale araştırmasının uygunluğuna sınırlılıklar yarattığı vurgulanmıştır. Okullara müfredat ve

içerik desteğinin önemli görüldüğü bir başka araştırmada (Whalen, Barcelona, Centeio ve McCaughtry, (2021), ABD'nin Michigan eyaletinden 52 ilk ve ortaokula Covid-19 salgını kapanma dönemlerinde 12 haftalık bir çevrimiçi fiziksel aktivite, beden eğitimi ve beslenme eğitimi desteğinin etkisi incelenmiştir. Sosyal medyada, bulut verileri ve mail yoluyla oluşturulan program için veri toplamada ulaşılan 6 müdür, 57 sınıf öğretmeni ve 24 beden eğitimi öğretmeni ile yapılan görüşmeler sonucunda, okulları destekleyen içeriğin evlerden ulaşılabilir imkân sunulmasına verilen değerin önemli bulunduğu, ancak salgın süresince ailelerin yaşadığı sıkıntıların programın etkisini zayıflattığı vurgulanarak çocukların gelişiminde aile desteğinin kritik rolü ortaya konmuştur. Gençlerin sağlıklı beslenme ve fiziksel aktivite davranışlarının Covid-19 salgını dolayısıyla sanal ortamda sunulan bir program ile desteklendiği bir başka araştırmada (Barcelona, Centeio, Arvidson ve Hijazi, 2021); 870 öğrenciye 12 haftalık bir program sunulmuştur. Öğrencilerin aile desteği ile fiziksel aktivite ve sağlıklı beslenme konusunda yol kat ettikleri bir önceki çalışmadaki bulgulara benzer olarak ortaya konmuştur. Yine Covid-19 salgın döneminde uzaktan eğitimle alakalı bir başka araştırmada, 15 beden eğitimi öğretmen adayı, 3 öğretim üyesi gözetiminde ortaokul ve lise öğrencilerine 6 haftalık bir çevrim içi beden eğitimi dersi sunmuşlardır. Eğitim sonunda öğretmen adaylarının çevrimiçi eğitimin uygun bir şekilde sunabildikleri, eğitimin başarıya ulaşmasında ders içeriğinin bireyselleştirilerek sorgulamaya dayalı öğrenme kullanılması ve eğitimde başarısızlık konusunda direnç göstermenin önemli olduğu ortaya konmuştur (Webster, Moon, Bennett ve Griffin, 2021).

BOFAP ile ilgili son yıllarda birçok araştırma gerçekleştirilmiştir. Carson ve arkadaşları (2020), bütüncül okul fiziksel aktivite liderlerinin mesleki gelişim uygulamasının değerlendirilmesi amacıyla toplam 234 beden eğitimi öğretmeninden değerlendirme formu ve açık uçlu sorular aracılığıyla veriler toplamıştır. Verilerin analizinde doküman analizi ve tanımlayıcı istatistikler kullanılmıştır. Sonuç olarak bütüncül okul fiziksel aktivite programı mesleki gelişim programının okul çapında fiziksel aktiviteyi artırma hakkında etkili bilgiler sağladığı ve gelecekte karşılaşılabilecek zorlukların üstesinden gelmek ve çözümler üretmek için öğrenme fırsatları sunduğu belirlenmiştir. Orendorff ve arkadaşları (2020), okul müdürlerinin bütüncül okul fiziksel aktivite programı hakkındaki görüşlerini araştırmıştır. Toplam 198 okul müdürüne

çevrimiçi anket uygulanarak veriler toplanmıştır. Bütüncül okul fiziksel aktivite programının okul müdürlerini bütüncül okul fiziksel aktivite programına hazırlama gelecekteki araştırma ve uygulamaları için hedeflerin belirlenmesine katkı sağladığı bulunmuştur. Araştırmanın sonucunda bütüncül okul fiziksel aktivite programının uygulanmasıyla ilgili gelecekteki araştırmalar için hedefler belirlemeye yardımcı olduğu ve müdürlerin bütüncül okul fiziksel aktivite programına dahil olmaları hususunda müdürleri hazırlama ve desteklemede bilgilendirmeler sunduğu belirlenmiştir. Lee ve arkadaşları (2020), sınıf öğretmeni adaylarının bütüncül okul fiziksel aktivite programına bakış açılarının incelenmesi amacıyla gerçekleştirdikleri araştırmalarında 192 sınıf öğretmenine açık uçlu sorular sorularak veriler elde etmişlerdir. Tematik içerik analizi sonucunda sınıf öğretmenlerinin eğitimin önemli rolünü belirledikleri vurgulanmış ve Bütüncül okul fiziksel aktivite programına olumlu baktıkları, BOFAP'a değer verdikleri okullarda uygulanmasına destek olacakları, BOFAP'ın eğitime olan etkilerine inandıkları belirlenmiştir. Abel-Berei ve arkadaşları (2021) çalışmalarında okul için yapılan bir hibe ile okul paydaşlarının bütüncül okul fiziksel aktivite programına bakış açılarının incelenmesi amacıyla 10 beden eğitimi öğretmeni, 6 yönetici ve 1 müfettişe yarı yapılandırılmış sorularla görüşme yaptıkları bir araştırma tasarlamışlardır. BOFAP hibesinin bölge çapında bütüncül okul fiziksel aktivite programı geliştirmek için başarılı bir mekanizma olduğu beden eğitimi ve fiziksel aktivite programlanmasını geliştirmek için fırsatlar sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Goh, Moosbrugger ve Mello (2020), öğretmen adaylarının bütüncül okul fiziksel aktivite programında yaşadıkları deneyimlerin incelenmesi amaçlamışlardır. Toplam 14 ilköğretim beden eğitimi öğretmen adayı ile odak grup görüşmesi yapılarak veriler elde edilmiştir. Tematik içerik analizi yapılarak aday öğretmenlerin program uygulaması sürecinde özerkliği deneyimledikleri, kendilerini yetkin hissettikleri sınıfla ve çocuklarla ilişkiler kurarak sınıf aidiyeti yaşadıkları belirlenmiş, gelecek için destekleyici bir uygulama olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Mattson ve arkadaşları (2020), bütüncül okul fiziksel aktivite programı sırasında çocukların fiziksel aktivitelerindeki değişimin incelenmesi ve fiziksel sağlık davranışlarına olan etkisinin incelenmesi amaçladıkları araştırmalarında 789 öğrenciye anket yapılarak veriler toplanmış ve MANOVA testi ile analizi yapılmıştır. Elde edilen verilerin sonucunda bütüncül okul fiziksel aktivite programının çocukların fiziksel aktivitelerini artırdığı ve fiziksel sağlık için davranışlarına olumlu etkilerinin olduğu belirlenmiştir. Webster ve arkadaşları (2020), beden eğitimi öğretmenlerinin

BOFAP'ı algılamadaki niteliklerini ölçmek için BOFAP'ı benimseyen ve benimseme potansiyelinde olan öğretmenlerin BOFAP hakkındaki algıladıkları nitelikleri incelemiştir. Toplam 407 beden eğitimi öğretmenine anket yapılarak veriler toplanmıştır. Veriler yapısal eşitlik modelleme çerçevesi kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışmanın, Bütüncül okul fiziksel aktivite programını ölçmeyi sağladığı ve BOFAP'ın benimsenmesini artırmak için program nitelikleri hakkında bilgiler sunduğu belirlenmiştir. Webster, Mindrila, Moore ve Stewart (2020), beden eğitimi öğretmenlerinin BOFAP'ı benimsemelerinde mesleki gelişim eğitimlerinin etkisini ve beden eğitimi öğretmeni ile BOFAP arasındaki ilişkileri incelemek amaçlanmıştır. Elektronik anket yöntemi ile 407 beden eğitimi öğretmeninden veriler toplanmıştır. Veri tarama ve tanımlayıcı analiz yöntemleri ile veriler analiz edilmiş sonuç olarak beden eğitimi öğretmenlerinin alana yenilikçi bakışının ve okulun verdiği desteğin BOFAP'ın benimsenmesinde etkili olduğu bulunmuştur. Aynı zamanda BOFAP'ın benimsenmesi için mesleki gelişim eğitimlerinin geliştirilmesine bilgilendirmeler sağladığı ve yeni kanıtları ortaya çıkardığı belirlenmiştir.

Tablo 1. Literatür Taraması

Kim?	Ne zaman?	Niçin?	Nasıl?				Ne?
			Desen	Örneklem	Araç	Analiz	
Webster, C. A., Moon, J., Bennett, H., Griffin, S.	2021	Salgın döneminde uzaktan eğitimle orta okul ve lise öğrencilerine uygulanan BOFAP'ın etkililiğini incelemek		15 beden eğitimi öğretmeni adayı ve 3 öğretim üyesi	Odak grup görüşmeleri, bireysel görüşmeler, ders materyalleri	Tematik içerik analizi	Çevrimiçi eğitimin uygun bir şekilde gerçekleştirdikleri, ders içeriğini bireyselleştirme, sorgulamaya dayalı öğrenme ve eğitimde başarısızlık konusunda direnç göstermenin önemi vurgulandı.
Carson, R. L., Kuhn, A. P., Moore, J. B., Castelli, D. M., Beighle, A., Hodgin, K. L., Dauenhauer, B.	2020	Bütüncül okul fiziksel aktivite liderlerinin mesleki gelişim uygulamasının değerlendirilmesi.	Nitel ve nicel araştırma.	234 Beden eğitimi öğretmeni.	Değerlendirme formu-Açık uçlu sorular.	Doküman analizi-Tanımlayıcı istatistikler.	Okullarda beden eğitiminin önemini vurgulayan aktivitelerle okul çapında etki yaratılabilir.

Kim?	Ne zaman?	Niçin?	Nasıl?				Ne?
			Desen	Örneklem	Araç	Analiz	
Orendorff, K., Webster, C. A., Mîndrilă, D., Cunningham, K. M., Doutis, P., Dauenhauer, B., Stodden, D. F.	2020	Okul müdürlerinin BOFAP hakkında sosyoekolojik model temelinde düşüncelerinin incelenmesi.	Nicel araştırma.	198 Okul müdürü.	Çevrimiçi anket.	Yapısal Eşitlik Modeli	Müfredat temelli beden eğitimi, okul sporları ve okul personelinin zindeliğinin desteklenmesi gibi seviyelerde görüş belirtmişlerdir.
Lee, J., Zhang, T., Zhang, X., Chu, T. L., Weiller Abels, K. H.	2021	Sınıf öğretmenleri adaylarının bütüncül okul fiziksel aktivite programına bakış açılarının incelenmesi.	Nitel araştırma.	192 Sınıf öğretmeni.	Açık uçlu sorular.	Tematik içerik analizi.	Sınıf öğretmeni adaylarının eğitimi düzenli hayat boyu sağlıklı yaşam biçimleri kazandırmada ve fiziksel aktiviteyi özendirmede önemli bulduğu görülmüştür.
Abel-Berei, C. P., Karp, G. G., Fennell, M., Drake, E., Olsen, S.	2021	Okul paydaşlarının BOFAP'a bakış açılarının incelenmesi.	Nitel araştırma.	10 Beden eğitimi öğretmeni, 6 yönetici ve 1 müfettiş.	Yarı yapılandırılmış görüşme soruları.	Tematik içerik analizi	BOFAP ile okulun eğitim imkanlarını arttırması, mesleki gelişim imkânı sunması ve müfredat oluşumuna destek vermesi ortaya konmuştur.

Kim?	Ne zaman?	Niçin?	Nasıl?				Ne?
			Desen	Örneklem	Araç	Analiz	
Mattson, R. E., Burns, R. D., Brusseau, T. A., Metos, J. M., Jordan, K. C.	2020	Çocukların bütüncül okul fiziksel aktivite programı sırasında fiziksel aktivitelerindeki değişiminin incelenmesi ve sağlık davranışı bilgisine etkisinin araştırılması.	Nicel araştırma.	789 öğrenci	Anket.	Manova testi	Bütüncül okul fiziksel aktivite programının çocukların fiziksel aktivitelerini ve sağlık davranışlarını artırdığı belirlenmiştir.
Moore, B. J., Weaver, R G., Levine, B. J., Singletary, C. R., Carson, R. L., Beets, M. W., Castelli, D. M., Beighle, A., Pate, R. R.	2021	İlköğretim öğrencilerinin BOFAP uygulamasıyla orta ve yüksek şiddetli fiziksel aktivite seviyelerinin yükseltilmesi ve sedanter sürelerinin azaltılması amaçlanmıştır.	Deneyssel Müdahale araştırması	2.,3.,4. ve 5. Sınıflardan oluşmak üzere 3 okul deney grubunu, 2 okul ise kontrol grubunu oluşturmuştur.	İvmeölçer (Akselerometre), SOPLAY, SOSPAN, SOSMART Gözlem formları	Çoklu Regresyon Analizi	BOFAP, planlama ve uygulamada etkili olsa da, okul personeli, öğretmen ve öğrencilerde zayıf etkiye sahip olduğu görüldü ve bir çok zorluk rapor edildi.

Kim?	Ne zaman?	Niçin?	Nasıl?				Ne?
			Desen	Örneklem	Araç	Analiz	
Whalen, L., Barcelona, J., Centeio, E., McCaughtry, N.	2021	Covid-19 kapatma döneminde okulları çevrimiçi beden eğitimi, fiziksel aktivite ve beslenme eğitimi ile desteklemek ve etkilerini incelemek.	12 haftalık müdahale araştırması	ABD'nin Michigan eyaletinden 52 ilk ve ortaokuldan seçilen 6 müdür, 57 sınıf öğretmeni ve 24 beden eğitimi öğretmeni	Mail, Sosyal Medya, Bulut Araçları, Çevrimiçi görüşmeler	Sosyal medya kullanım istatistikleri, tanımlayıcı istatistik, tematik içerik analizi	Evden ulaşılabilir içerik desteğinin değeri önce çıkarken, genellikle aile bireylerinin sıkıntılı bir süreç yaşamasıyla alakalı yaşanan zorluklar deneyimlenmiştir.
Barcelona, J., Centeio, E., Arvidson, P., Hijazi, K.	2021	Gençlerin sağlıklı beslenme ve fiziksel aktivite davranışlarının Covid-19 salgını dolayısıyla sanal ortamda sunulan bir program ile desteklenmesi	12 haftalık bir müdahale araştırması	ABD'de 15 okuldan 879 ilkokul ve ortaokul öğrencisi	Oluşturulan Likert tipi anket	Regresyon Analizi	Okullarca sunulan fiziksel aktivite programlarının etkili olduğu anca aile desteğinin önemli bir faktör olarak öne çıktığı bulunmuştur.
Goh, T. L., Moosbrugger, M., Mello, D.	2020	Öğretmen adaylarının bütüncül okul fiziksel aktivite programında yaşadıkları deneyimlerin incelenmesi.	Nitel araştırma.	14 İlköğretim Beden eğitimi öğretmeni.	Odak grup görüşmesi.	Tematik içerik analizi.	Öğretmen adaylarının BOFAP için deneyim kazandıkları ve kendilerini yetkin hissettikleri belirlenmiştir.

2.5. Sosyo-ekolojik Model

Bu çalışmada, beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel aktivite liderliğini BOFAP özelinde anlamlandırmada farklı seviyelerden incelemek amacıyla sosyo-ekolojik model benimsenmiştir. Bu modelde, insanın davranış ilgileri birbiri içine geçen ve birbirini kapsayan belli seviyelerde etmenlerle açıklanır; kişisel seviye, kişiler arası seviye, kurumsal, toplumsal ve kamusal politikalar (Stokols, 1996; Sallis ve ark., 2006). Kişisel / Bireysel seviyede, davranış değişikliği hedeflenen kişilerin öz-yeterlilikleri, beklenti, davranış ve psikolojik özellikleri gibi değişkenler olabilir. Kişilerarası / Sosyal seviyede, diğer bireylerle (örn.. okul paydaşları) ilişkiler söz konusudur. Kurumsal seviyede, okul kaynak ve materyalleri ile beraber okul kültürü gibi değişkenler anlaşılabilir. Toplumsal seviye okulun çeşitli sivil toplum kuruluşlarıyla ilişkisi anlaşılabilir. Kamusal politika seviyesi ise yerel, bölgesel ve ulusal kanun ve yönetmeliklerden oluşabilir. Milli Eğitim Bakanlığı'nca 2018 yılında yayınlanan Beden Eğitimi ve Oyun Dersi müfredatında bireysel ve sosyal (kişilerarası) seviye ile birlikte üçüncü seviye olarak okulun bulunduğu yakın çevre belirlenmiştir. Öğretmenlerin müfredat çıktılarına ulaşmada bu üç seviyeyi dikkate almaları beklenmektedir. Bu çalışmada da bulgular sosyo-ekolojik model bu üç seviyede ele alınmıştır (MEB, 2018).

Sosyo-ekolojik modelin temel alındığı araştırmalara bakıldığında, öğrencilerin gözünden fiziksel aktiviteyi anlamada, Danimarka'dan 17 ve Yeni Zelanda'dan 5 okulun öğrencileri ile yapılan bir araştırma sonuçlarına göre, özgüven, okul kültürü, akran etkisi, organize aktiviteler, hava durumu gibi faktörlere vurgu yapılmıştır (Pawlowski, Schipperijn, Tjørnhøj-Thomsen ve Troelsen, 2018). Amerika'da okul müdürlerinin BOFAP konusunda algılarının incelendiği bir çalışmada, okullarında BOFAP uygulamaları olan 198 okul müdürü ile anket yoluyla verilerin toplanmıştır. Genel olarak müdürlerin müfredat temelli bir eğitim ile anlamlı içerik sunulması, okul temelli fiziksel aktivite, okullar arası spor müsabakaları ve okul personellerinin zindeliği ile alakalı algılarının yüksek olduğu ortaya konmuştur (Orendorff ve ark., 2020). Yine Amerika'da yapılan bir başka çalışmada, yeterli fon sağlandığında okul paydaşlarının BOFAP'ın etkisi konusundaki algıları araştırılmıştır. Katılımcıların arasında 10 beden eğitimi öğretmeni, 6 yönetici ve bir müfettişin bulunduğu çalışmada, malzeme ve kaynaklara erişim ile nitelikli beden eğitimi sunmada ortaöğretim müfredat planı hazırlama fırsatları

yaratıldığı ve mesleki gelişim için ortam sağlandığı kaydedilmiştir (Abel-Berei ve ark., 2020). Okullardaki fiziksel aktivite imkanlarının sosyo-ekolojik model gözüyle incelendiği bir başka araştırmada, bireysel seviyede öğrencilerin uzun sedanter zaman geçirdikten sonra göreve odaklanmada sorun yaşadıkları, sosyal seviyede öğretmenlerin birer eğitimci olarak çocukların akademik gelişimine önem verdikleri, kurumsal seviyede bir felsefe oluşturma amacıyla okulun liderlik takımları oluşturmaları, toplumsal seviyede ailelerin çocukların fiziksel aktivite imkanlarından faydalanmalarını konusuna dahil olmaları, kamusal politika seviyesi olarak da ulusal standartların akademik başarıya odaklanması bulguları ortaya konmuştur (Defever, Randall Jones, 2021).

3. GEREÇ VE YÖNTEM

Bu bölümde, araştırma deseni, katılımcılar, veri toplama araçları, veri analizi, araştırmacının rolü, inandırıcılık ve araştırmanın sınırlılıkları açıklanmıştır.

3.1. Araştırmanın Deseni

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden temel nitel araştırma kullanılmıştır. Nitel araştırmanın temel özelliği, bireylerin gerçeği sosyal dünyalarıyla etkileşimleri içinde nasıl inşa ettiği üzerine yoğunlaşmasıdır. İnşa etmek bu yüzden temel nitel araştırmanın altında yatmaktadır. Araştırmacı bir olgunun anlamını, olguya katılanlara göre anlamaya çalışır. Temel nitel araştırmanın amacı insanların hayatlarını ve deneyimlerini nasıl kavradığını anlamaktır (Merriam, 2018).

Bu çalışmada beden eğitimi öğretmenlerinin, Covid-19 salgını süresince bütüncül okul fiziksel aktivite programı çerçevesi odağında uzaktan eğitim ile fiziksel aktivite liderliği rolü deneyimleri incelenmiştir. Araştırmacı bu çalışmada uzaktan eğitimde işlenen beden eğitimi derslerinde, beden eğitimi öğretmenin fiziksel aktivite liderlik rolünü katılımcılara göre anlamlandırmaya ve insanların deneyimlerini nasıl kavradığını anlamaya çalışması nedeniyle bu çalışma temel nitel araştırma çalışmasıdır.

3.2. Katılımcılar

Covid-19 salgın döneminde bütüncül okul fiziksel aktivite programları kapsamında beden eğitimi öğretmenin fiziksel aktivite liderliği rolünün incelenmesi amaçlanan bu çalışma toplamda 32 Beden eğitimi ve spor öğretmeni ile yapılmıştır. Türkiye'nin farklı şehirlerinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda aktif olarak çalışan 26 Beden eğitimi ve spor öğretmenine çevrim içi açık uçlu sorular sorulmuş, Giresun ili içerisinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda aktif olarak çalışmakta olan 6 öğretmenle ise odak grup görüşmesi yapılmıştır. Katılımcılara bütüncül okul fiziksel aktivite programı hakkında bilgilendirmeler yapılmıştır.

Tablo 2. Yapılandırılmış Görüşme Grubu

Katılımcı	Yaş	Mesleki Deneyim	Kademe
Öğretmen A	45	23	Ortaokul
Öğretmen B	48	23	Ortaokul
Öğretmen C	44	21	Ortaokul
Öğretmen D	30	8	Ortaokul
Öğretmen E	42	17	Lise
Öğretmen F	33	6	Lise

Tablo 3. Çevrimiçi Açık Uçlu Soru Katılım Grubu

Katılımcı	Yaş	Mesleki Deneyim	Kademe
Öğretmen 1	30-35 Yaş Arası	5-10 Yıl Arası	Ortaokul
Öğretmen 2	35-40 Yaş Arası	10-15 Yıl Arası	Ortaokul
Öğretmen 3	30-35 Yaş Arası	5-10 Yıl Arası	Ortaokul
Öğretmen 4	35-40 Yaş Arası	10-15Yıl Arası	Lise
Öğretmen 5	30-35 Yaş Arası	5-10 Yıl Arası	Ortaokul
Öğretmen 6	25-30 Yaş Arası	1-5 Yıl Arası	Ortaokul
Öğretmen 7	25-30 Yaş Arası	5-10 Yıl Arası	Lise
Öğretmen 8	30-35 Yaş Arası	5-10 Yıl Arası	Lise
Öğretmen 9	35-40 Yaş Arası	10-15Yıl Arası	Ortaokul
Öğretmen 10	30-35 Yaş Arası	5-10 Yıl Arası	Lise

Öğretmen 11	30-35 Yaş Arası	1-5 Yıl Arası	Ortaokul
Öğretmen 12	30-35 Yaş Arası	5-10 Yıl Arası	Ortaokul
Öğretmen 13	30-35 Yaş Arası	1-5 Yıl Arası	Ortaokul
Öğretmen 14	30-35 Yaş Arası	1-5 Yıl Arası	Ortaokul
Öğretmen 15	30-35 Yaş Arası	5-10 Yıl Arası	Lise
Öğretmen 16	30-35 Yaş Arası	10-15Yıl Arası	Lise
Öğretmen 17	40 Yaş Üstü	20 Yıl Üstü	Ortaokul
Öğretmen 18	35-40 Yaş Arası	5-10 Yıl Arası	Ortaokul
Öğretmen 19	25-30 Yaş Arası	5-10 Yıl Arası	Ortaokul
Öğretmen 20	40 Yaş Üstü	10-15Yıl Arası	Ortaokul
Öğretmen 21	40 Yaş Üstü	20 Yıl Üstü	Lise
Öğretmen 22	30-35 Yaş Arası	5-10 Yıl Arası	Ortaokul
Öğretmen 23	35-40 Yaş Arası	10-15Yıl Arası	Ortaokul
Öğretmen 24	40 Yaş Üstü	5-10 Yıl Arası	Ortaokul
Öğretmen 25	30-35 Yaş Arası	5-10 Yıl Arası	Ortaokul
Öğretmen 26	35-40 Yaş Arası	5-10 Yıl Arası	Ortaokul

3.3. Veri Toplama Araçları

Beden eğitimi öğretmenlerinin, Covid-19 salgını süresince bütüncül okul fiziksel aktivite programı çerçevesi odağında uzaktan eğitim ile fiziksel aktivite liderliği rolünün incelenmesi amaçlanan bu çalışmada veri toplama aracı olarak yapılandırılmış görüşmeler ve çevrimiçi açık uçlu sorular kullanılmıştır. Yapılandırılmış görüşme soruları ve çevrimiçi açık uçlu sorular bütüncül okul fiziksel aktivite programının bileşenleri olan kaliteli beden eğitimi, okul öncesinde ve sonrasında fiziksel aktivite, okul sırasında fiziksel aktivite, okuldaki personelin katılımı ve aile ve toplumun etkileşimi bileşenleri dikkate alınmış, her bir bileşen için kapsayıcı sorular hazırlanmıştır (ek-3).

Ayrıca veri toplama araçlarının oluşturulmasında alanda yapılan araştırma bulguları ve uzman görüşünden de faydalanılmıştır.

3.4. Veri Toplama Süreci

Bu araştırmanın etik kurul izni 09.04.2021 tarihinde MEB araştırma izni ise 28.05.2021 tarihinde alınmıştır. Araştırma verileri yüzyüze yapılan görüşmeler ve çevrimiçi açık uçlu anket ile toplanmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Kalıpları, temaları, önyargıları ve anlamları tespit etmek amacıyla belirli bir materyalin dikkatlice, ayrıntılı ve sistematik olarak incelenmesi ve yorumlanmasına içerik analizi denilir (Berg ve Latin, 2008; Leedy ve Ormrod, 2005; Neuendorf, 2002). Beden eğitimi öğretmenlerinin, Covid-19 salgını süresince bütüncül okul fiziksel aktivite programı çerçevesi odağında uzaktan eğitim ile fiziksel aktivite liderliği rolünün incelenmesi amaçlanan bu çalışma tematik içerik analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Verilerin kodlanması için MAXQDA programı kullanılarak ana tema ve alt temalarına ayrılması ile bulgular elde edilmiştir.

3.6. Araştırmacının Rolü

Araştırmacının katılımcılarla yoğun bir deneyim ve süreklilik içinde olması, araştırmanın yanlılığını etkileyecek kişisel değerleri yansıtmasına sebep olabilir. Araştırmacının deneyimleri ve kariyer arka planı, çalışma hakkında yorumlarını etkilemede önemli yer tutacağından, araştırmacının rolü dikkatle açıklanmalıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Araştırmacı, 9 yıldır beden eğitimi öğretmenliği yapmakta ve son bir yılı aşkın süredir Covid-19 salgın sürecinde eğitimde ve beden eğitimde yaşananları birinci elden tecrübe etmektedir.

3.7. İnandırıcılık

Araştırmanın inandırıcılığının sağlanması için araştırmacı çeşitlemesi kullanılmıştır. Araştırma çeşitlemesi veya üçgenlemesi, alanda uzman iki araştırmacının bulguların tutarlı olması için karşılıklı anlaşma neticesinde verilerin analizinde ilerleme kaydetmesidir (Merriam ve Tisdell, 2015). Araştırmanın veri analizinde kodlamalar yapılırken, ikinci bir alanında uzman kişiden yardım alınarak karşılıklı fikir ve düşüncelerle tematik içerik analizi gerçekleştirilmiştir.

3.8. Araştırmanın Sınırlılıkları

BOFAP içeriği beş alt unsurdan oluşmakta ve bunlardan üç tanesi öğrencilerle alakalı (Nitelikli Beden Eğitimi, Okul Sırasında Fiziksel Aktivite, Okul Öncesinde ve Sonrasında Fiziksel Aktivite) iken, iki tanesi diğer okul paydaşları (Okul Personeli) ve aile ile alakalıdır. Bu çalışmada, öğrencinin fiziksel aktivite seviyesi ve alışkanlığına odaklanılmış, Covid-19 salgın neticesinde uzaktan eğitim sırasında veriler toplanıldığında, okul kültürü ve ortamından uzak kalınmış ve veriler BOFAP'ın öğrencilerle alakalı üç unsuru ile alakalı olmuştur.

4. BULGULAR

Bütüncül Okul Fiziksel Aktivite Programı kapsamında salgın döneminde uygulamaya konulan uzaktan eğitim çerçevesinde, Beden Eğitimi Öğretmeninin fiziksel aktivite liderliğini ve programın uygulanabilirliğini etkileyen faktörler bireysel, sosyal ve fiziksel çevre olarak üç kategoride sınıflandırılarak, her bir çevre kendi içerisinde tartışılmıştır. Bireysel çevre için fiziksel aktivite seviyesi teması altında bulgular ortaya konmuştur (Tablo 4).

4.1. Bireysel Çevre

Bireysel çevre Fiziksel aktivite seviyesi alt başlığında, evde yeterli fiziksel aktivite alanı bulunmaması, teneffüslerin amacına ulaşamaması, fiziksel aktivite alışkanlığının olmaması, fiziksel aktivite düzeyinin düşmesi ve öğrenci yönelimlerinin değişmesi (telefon, tablet) olmak üzere beş etken üzerinden tartışılmıştır.

Tablo 4. Bireysel Çevre Bulguları

SEVİYELER	TEMALAR	KODLAR
Bireysel Çevre	Fiziksel Aktivite Seviyesi	Evde yeterli fiziksel aktivite alanı bulunmaması
		Teneffüslerin amacına ulaşamaması
		Fiziksel aktivite alışkanlığının olmaması
		Fiziksel aktivite düzeyinin düşmesi
		Öğrenci yönelimlerinin değişmesi (telefon, tablet)

Fiziksel Aktivite Seviyesi

Evde yeterli fiziksel aktivite alanı bulunmaması:

Uzaktan eğitim sürecinde Beden Eğitimi Öğretmenlerinin ders için hazırladıkları fiziksel aktivite etkinliğini evlerde yeterli alan bulunmamasından dolayı uygulayamadıkları belirlendi. Örneğin yapılan anket yanıtlarında öğretmen 17 bu sorunu şöyle anlatıyor:

“Çocukların evlerindeki yaşam alanları uzaktan eğitimle beden eğitimi dersi için pek uygun değil ama yine de elimizdeki malzemeleri değerlendirerek süreci etkin bir şekilde yönetmeye çalıştık.” Öğretmen 7 ise *‘Evdeki olanaklar yüzünden fiziksel aktivite sıkıntıları yadsınamaz düzeydedir.’*

şeklinde bu sorunu dile getirmiştir.

Teneffüslerin amacına ulaşamaması:

Öğrencilerin okullarda teneffüs sırasında bolca fiziksel aktivite ve etkinlik yaparak fiziksel aktivite seviyelerinin yükseldiği bilinmektedir. Salgın sürecinde ise teneffüslerin amacına ulaşamadığı yapılan görüşmelerde belirgin bir şekilde ortaya çıkmıştır. Öğretmen E bu durumu şöyle anlatıyor:

“Ders aralarında 10 dakikalık bir teneffüs oluyordu ama çocuklardan geri dönüt alamadığımız için o arada neler yapıyorlardı neler yapmıyorlardı bilmiyoruz. Evin içerisinde genellikle oturarak derslere giriyorlardı çoğu uzanarak derslere giriyordu çoğu yatağında derslere giriyordu. Yani fazla bir fiziksel aktivite yaptıklarını düşünmüyorum o aralarda.”

Araştırmacının alan gözlem notlarında anlattıkları ise teneffüslerin amacına ulaşamadığını göstermektedir:

“Salgın öncesi okul günü boyunca teneffüs ve öğle aralarında bolca fiziksel aktivite olanağı bulabilen çocuklar beraber oyunlar oynayıp eğlenceli zaman geçirirlerken fiziksel aktivite düzeyleri de daha üst seviyelere çıkabiliyordu. Okulda birçok alan fiziksel

aktiviteye ayrılmış şekilde öğrencilere sunulabiliyordu. Fakat uzaktan eğitimle beraber evde ki fiziksel aktivite olanaklarının yeterli olmayışı, öğrencilerin bir arada olmayıp sosyal etkileşiminden uzak kalması ve fiziksel aktivite yapmak için gerekli spor malzemelerinin bulunmaması gibi nedenler teneffüslerde öğrencilerin yeterli fiziksel aktivite yapmasına engel olmuş fiziksel aktivite seviyelerini bir hayli düşürmüştür.”

Fiziksel aktivite alışkanlığının olmaması:

Yapılan görüşmeler sırasında açığa çıkan en temel bireysel etkenlerden birisi de öğrencilerin, öğretmenlerin, velilerin ve okul personellerinin fiziksel aktivite alışkanlıklarının olmamasıdır. Örneğin Öğretmen D bu durumu şöyle anlatıyor:

“Bu spor kültürü ile alakalı bir durum, böyle bir kültür olmadığı için kimsede, kimsenin salgın sürecinde fiziksel aktivite yaptığını düşünmüyorum. Ben kendi açımdan her gün fiziksel aktivitelerimi yapıyorum ama diğer öğretmenlerin böyle bir alışkanlıkları olduğunu düşünmüyorum.”

Fiziksel aktivite alışkanlığının olmaması salgın döneminde daha da belirgin hale gelmiş, Öğretmen 22 bu durumu şöyle aktarmıştır:

“Genel aile yapımız olarak fiziksel aktivite kültürümüzün bulunmadığı süreçle birlikte daha bir göz önüne serildi. Buradaki büyük sorumluluk biz Beden Eğitimi Öğretmenlerine düşüyor. Çocukları ve ailelerini özendirmeye yönlendirmemiz gerektiği kanısındayım.”

Öğretmen E ise spor kültürü olan öğrencilerin çaba sarf ettiğini ama genel anlamda seviyenin düşük olduğunu şöyle aktarıyor:

“Salgın sürecinde fiziksel aktivite oranının yüzde 90 civarında düştüğünü düşünüyorum. Sadece gerçekten spor yapan, spor anlayışı olan veya milli sporcu olan, spordan geleceği olduğunu düşünen çocukların kendilerini geliştirmeye yönelik hareketler yaptığını düşünüyorum ama onun haricindeki diğer öğrencilerin 35-40 kişi içerisinde 30 tanesinin egzersiz yapmadığını düşünüyorum.”

Fiziksel aktivite düzeyinin düşmesi:

Salgınla birlikte gelen kısıtlamalar öğrencileri, velileri ve öğretmenleri evde kalmaya zorlamış buda fiziksel aktivite düzeyinin düşmesine neden olmuştur. Araştırmacı alan gözlem notlarında:

“Beden eğitimi dersinin bilişsel düzeyde işlenmesi, aktif bir ders işlenememesi ve ders aralarında arkadaşlarla oynanan eğlenceli oyunların olmayışı, çocukların fiziksel aktivite yönelimlerini iyice azaltmış bilgisayar oyunlarına ilgi giderek artmış buda öğrencilerin fiziksel aktivite düzeylerinde doğal olarak düşüş meydana getirmiştir.”

Şeklindeki gözlemi ile fiziksel aktivite düzeyindeki düşüşlerin nedenlerini ortaya koymuştur. Yine aynı zamanda bir spor kulübünde antrenör olarak çalışan Öğretmen E fiziksel aktivite düzeyindeki bu düşüşü:

“Uzaktan eğitim sürecinde diyelim veya kısıtlama sürecinde çocuklarımızın çoğunun spor anlayışının düştüğünü gördük. Bunu kulüp antrenörü olduğum için oradan da örnek verecek olursam daha önceleri yüzde yüz performans gösteren çocuklar yüzde elli civarında bir kayıp yaşamışlardı ve hala o çocukları geçen seneki 6 aylık kapanmanın sonucu olarak hala toparlayamadık.”

şeklinde ifade etmiştir. Anket yanıtlarında ise Öğretmen 11 salgın öncesi dönem ile salgın sonrası dönemi karşılaştırmış ve bu durumu şöyle aktarmıştır:

“Öğrenciler okuldaki ortamlarında olmadığı için fiziksel yönden etkileşime girebilmek için eğitsel oyunlar oynayabilmek ve enerjilerini atabilmek için arkadaşlarını arayacaktır ki teneffüs aralarında bile hemen maç yapan kovalamaca oynayan koşan öğrencilerimizi düşündüğümüzde okul ortamındaki gibi fiziksel gelişim olmamaktadır.”

Öğrenci yönelimlerinin değişmesi (telefon, tablet):

Günümüzde teknolojinin gelişmesi ile beraber teknolojik aletlere ulaşım kolaylaşmış, öğrenciler, veliler ve diğer bireylerin bilgisayar, tablet, internet ve akıllı telefon kullanımları da bir hayli artmıştır. Salgın sürecinde insanların evlerinde kalması, öğrencilerin derslerine teknolojik aletler aracılığı ile çevrimiçi girmesi, okullardaki sosyal yaşamın olmaması ve arkadaşları ile iletişim kuramaması bilgisayar, tablet, telefon gibi aletlere ilgiyi daha da artırmıştır.

“Bu süreçte çocukların çoğunun bilgisayar, televizyon, telefon gibi farklı yönlerde eğilimini gördüm. Boş zamanlarını değerlendirmeleri ile ilgili çocukların fiziksel aktivite ile değil daha çok telefon, tablet ve bilgisayarda geçirdiklerini gördüm.”

şeklinde gözlemlerini aktaran Öğretmen E bu eğilimlerin ortaya çıkardığı sorunları da şöyle ifade etmiştir:

“Çocukların çoğu yüz yüze sınavlar yapıldığı sırada tüm sınıflarda olsun çocukların çoğunun kilo aldığını gördük. Çoğunun hantallaştığını gördük, çoğunun fiziksel aktivite yapmadığını gördük.”

Alan gözlem notlarında araştırmacının aktardığı:

“Zamanının çoğunu bilgisayar oyunları, telefon ve televizyon ile geçiren çocuklar zamanla bu durumdan şikâyetçi olmamaya başlamışlardır.”

cümlesi de çocukların bu durumdan rahatsız olmadıklarını, şikâyet etmediklerini ve bağımlı hale gelmeye başladıklarını göstermektedir.

4.2. Sosyal Çevre

Sosyal çevre Öğretmen desteği ve Aile desteği olmak üzere iki alt başlıkta ele alınmıştır. Öğretmen desteği; fiziksel aktivite liderliğinin zorluğu ve öğretmenlerin öğrenciler ile yeterli iletişim kuramaması olmak üzere iki etken üzerinden tartışılmış, Aile

desteği ise; akademik kaygıdan dolayı yönlendirmeler, ailelerin salgın kaygısı ve ailelerin ilgisizliği olmak üzere üç etken üzerinden tartışılmıştır.

Tablo 5. Sosyal Çevre Bulguları

SEVİYELER	TEMALAR	KODLAR
Sosyal Çevre	Öğretmen	Fiziksel Aktivite Liderliğinin Zorluğu
	Desteği	Öğretmenlerin Öğrencilerle Yeterli İletişim Kuramaması
	Aile	Akademik Kaygıdan Dolayı Yönlendirmelerin Olmaması
		Ailelerin Salgın Kaygısı
		Ailelerin İlgisizliği

Öğretmen desteği

Fiziksel aktivite liderliğinin zorluğu:

Öğrencilere fiziksel aktivite alışkanlığı kazandırmak, spor kültürünün oluşmasını sağlamak, fiziksel aktivite liderliği yaparak yönlendirmelerde bulunmak Beden eğitimi öğretmenin temel görevlerinin başında gelir. Beden eğitimi öğretmenlerinin bu görevleri de en iyi uygulayabileceği yer okul ve beden eğitimi dersleridir. Fakat covid-19 salgını ile beraber uzaktan eğitimle bu görevlerin yerine getirilmesinin zorlaştığı yapılan görüşmelerde belirlenmiştir.

“Uzaktan eğitimle liderlik yapmak çok zor. Öğrenciyi zorluyorsun. Yüz yüze eğitimde çocuklara bazı şeyleri daha iyi aktarıyorsun dersi sevdirebiliyorsun ama uzaktan eğitimde bu imkanlarla seni lider olarak görebilmesini sağlayamıyorsun. Bizim dersimiz görsel ve uygulamalı bir ders uzaktan eğitimle olmuyor zor.”

ifadeleri ile düşüncelerini aktaran Öğretmen B fiziksel aktivite liderliğinin yapılamadığını aktarmıştır.

“Fiziksel aktivite liderliği için elimizden geleni yaptık ama ne kadar başarıya ulaştık, çocukları gerçekten fiziksel aktivitenin içine çok çekebildik mi çok zannetmiyorum. Tabi çocuklara derslerde fiziksel aktivite yaptırdık ama bunu genele yayabildik mi sanmıyorum. Yani kesinlikle uzaktan beden eğitimi dersi olmuyor.”

Öğretmen A ise uzaktan eğitimle Beden Eğitimi dersinin yapılamadığını aktarmıştır.

Öğretmenlerin öğrenciler ile yeterli iletişim kuramaması:

Salgın öncesi dönemde öğrencilerle beden eğitimi derslerinde, teneffüslerde, öğle aralarında, okul çıkışında, yapılmakta olan hafta içi hafta sonu egzersiz ve kurslarda bir araya gelebilen öğretmenler salgın döneminde sadece çevrimiçi beden eğitimi dersinde iletişim kurabildiklerini aktarmışlardır.

“Öğrencilerle sadece beden eğitimi derslerinde iletişim kurabiliyoruz. Bu derslerde de yapabildiğimizi yapıyoruz. Okulda olsak zil çalınca bütün öğrenciler ders başladığında hazır beklerler. Ama uzaktan eğitimde öğrencinin derse ne zaman girdiği belli değil. Ders başladıktan sonra girenler oluyor, dersten düşenler oluyor (internet bağlantı sorunu) o yüzden sınıfa hâkim olma konusunda okuldaki eğitimle kıyaslamak mümkün değil. Dersi açıyoruz video açıp spor yaptıracağım öğrencileri bekliyorum. Öğrenciyle iletişim kurup düzenli ders işleyemiyorsun. Teknolojik anlamda da yaşanan sıkıntılardan dolayı dersi tam anlamıyla işleyemiyorsun.”

olarak kendini ifade eden Öğretmen A iletişimin sadece beden eğitimi dersinde olduğunu bu iletişiminde sağlıklı olmadığını aktarmıştır. Araştırmacı ise alan gözlem notlarında bu durumu şöyle açıklamıştır:

“Beden eğitimi öğretmenlerinin öğrencilerle sadece ders saatlerinde iletişim kurmaları yetersiz kalmış, iyi niyet temennisinden öteye geçmeyen uyarıları ise çocukları aktif bir hayata yönlendirmek ve fiziksel aktivite yapmalarını sağlamak için etkili olmamıştır.”

Aile desteği

Akademik kaygıdan dolayı yönlendirmeler:

Eğitimin çevrimiçi yapılmasından dolayı, öğrencilerinin eğitim-öğretimden geri kaldıklarını, sınavlarda başarısızlık yaşayacaklarını düşünen velilerin daha çok akademik derslere yönlendirmeler yapmaları görüşmeler sırasında ortaya çıkan bir diğer etken olarak görüldü. Anket yanıtlarında bu konuda Öğretmen 21'in:

“Ailelerin uzaktan eğitimde duyarsız olduklarını, mihver derslere odaklandıklarını düşünüyorum.”

Öğretmen 13'ün

“Uzaktan eğitim sürecinde daha çok ana branşlara yoğunluk verildiğini gördük.” Öğretmen 15'in *‘Genel derslerin ve sınavların gelecek kaygısının fiziksel aktivitelerin önüne geçtiğinden dolayı fiziksel aktivitelere çok önem verdiklerini düşünmüyorum.’*

şeklinde kendilerini ifade etmeleri de akademik kaygıların arttığını ve bu nedenle ailelerin öğrencileri fiziksel aktiviteden çok akademik derslere yönlendirdiklerini kanıtlar niteliktedir.

Ailelerin salgın kaygısı:

Vaka sayılarının yüksek olmasının, salgının ölümlere yol açmasının, insanların akrabaları ve çevresindeki kişilerin hayatını kaybetmesinin salgın korkusunu daha da artırdığı ortaya çıktı. Bu korkuya kapılan ailelerin çocuklarını kısıtlama saatleri dışında park, oyun alanı, okul bahçesi gibi fiziksel aktivite alanlarına göndermedikleri belirlendi. Öğretmen A ailelerin salgın kaygısı şöyle aktarıyor:

“Bu süreç aileleri psikolojik anlamda çok yıprattı. Hasta olmamak için virüsten korunmak için insanlar korku psikolojisine kapıldı. Bundan dolayı bireylerin fiziksel aktiviteye zaman ayırmadıklarını gördüm.”

Hastalığın bulaşıcı olmasından ve yayılma hızının yüksek olmasından dolayı korkan aileler, çocuklarının arkadaşları ile görüşmesinden endişe duydukları için dışarı çıkmalarına izin vermedikleri açığa çıktı.

“Hayatımızı etkileyen bu salgın döneminde kimse bir arada bulunmak istemiyor. Daha çok zamanını evde geçiriyorlar.”

anket yanıtları Öğretmen 12’nin aktardığı ifadeden de anlaşıldığı gibi bireylerin evde kalmayı tercih ettikleri görülüyor. Evde yapılabilecek fiziksel aktivite etkinliklerinin de kısıtlı olması doğal olarak aileler ve çocukların fiziksel aktivite düzeylerini düşürmüştür. Araştırmacının alan gözlem notlarında:

“Dışarı çıkış saatlerinde çocukların oyun alanlarına uzak olmaları, gerekli oyun materyallerine sahip olmamaları, ailelerin salgın nedeniyle sosyal yaklaşıma izin vermemesi gibi nedenlerden dolayı fiziksel aktivite seviyeleri çok düşmüş çocukları sedanter yaşam tarzına alışkın hale getirmeye başlamıştır.”

aktardıkları da bu durumu destekler niteliktedir.

Ailelerin ilgisizliği:

Görüşmeler sırasında en fazla dikkat çeken etkenlerden biri olan ailelerin ilgisizliği araştırma grubundaki öğretmenler tarafından sıklıkla dile getirilmiştir. Çocukların beden eğitimi ve spor aktivitelerine katılımını etkileyen etmenlerin başında ailelerin ilgisinin ve desteğinin olduğu bir gerçektir. Ailelerin beden eğitimi ve sporla ilgi düşünceleri, çocukların yönelimlerini de etkilemektedir. Bu konuda ailelerin ilgisizliğinden yakınan Öğretmen E düşüncelerini şöyle aktarıyor:

“Ailelerin herhangi bir destek sunduğunu düşünmüyorum. Çoğu ailelerden çocukları ile ilgili çocukların ev içerisinde kültürfizik yapmalarını ev içerisinde hareketli olmalarını veya dışarı çıktıklarında yürüyüş yapmalarına özendirilmelerini istediğimde ise çoğu çocuklara hâkim olamadıklarını çocukların genellikle telefonda ve bilgisayarda vakit geçirdiklerini belirttiler.”

Öğretmen D ise velilerin eğitimle ilgili ilgisizliklerini ve tutumlarını şöyle anlatıyor:

“Kendi okulum için konuşacak olursam bizim okulda ki veliler eğitim konusunda ilgili olmadığı için, beden eğitimi dersi için veya fiziksel aktivite için hiç ilgili değiller. O yüzden derse katılım az olduğu için ben en büyük problemi velilerde buluyorum uzaktan eğitim sürecinde. Çocuklara imkân vermeyi geçtim çocuğun derse girip girmemesi umurunda değil o yüzden velilerin tutumunu ben düşük görüyorum.”

Bununa birlikte ilgisiz ailelerin çoğunlukta olduğunu vurgulayan Öğretmen B ise ilgili ailelerinde olduğunu ve çocuğa nasıl yansıdığını da şöyle aktarıyor:

“Bilinçli aile ne yapıyor çocuğu derse hazırlıyor ve yetiştiriyor ya da o alışkanlığı kazandırmış. Egzersiz veya ders esnasında katılımdan çocuktan anlıyorsun yani ailenin olaya bakış açısını. Bittiğinde de büyük ihtimal geri dönüt alıyordur çocuktan. Bu tip aileler görüyoruz ama çok kısıtlı az.”

Sonuç olarak fiziksel aktiviteye özendirme ve yönlendirme konusunda bilinçli olan veliler ve aileler olsa da çoğu ailenin çocuklara fiziksel aktivite konusunda yeterli desteği göstermediği görülmektedir.

4.3. Fiziksel Çevre

Fiziksel çevre **Uzaktan eğitimin niteliği** ve **Teknoloji altyapı sorunu** olmak üzere iki alt başlıkta ele alınmıştır. Uzaktan eğitimin niteliği; beden eğitimi ders saatinin yetersizliği, salgın sürecindeki kısıtlamaların aktif hayata engel olması, fiziksel aktivite için ekipman eksikliği, Beden eğitimi dersinin önemsiz görülmesi, bilişsel kavramların işlenmesi, dersin aktif işlenememesi, program değerlendirilmesinin yapılamaması, çevrimiçi eğitimde programın uygulanamaması olmak üzere sekiz etken üzerinden tartışılmış, Teknoloji alt yapı sorunu ise; kaynakların yetersiz olması, araç- gereç ve internet eksikliği olmak üzere iki etken üzerinden tartışılmıştır.

Tablo 6. Fiziksel Çevre Bulguları

SEVİYELER	TEMALAR	KODLAR
Fiziksel Çevre	Uzaktan Eğitimin Niteliği (65)	Beden eğitimi ders saatinin yetersizliği
		Salgın sürecindeki kısıtlamaların aktif hayata engel olması
		Fiziksel aktivite için ekipman eksikliği
		Beden eğitimi dersinin önemsiz görülmesi
		Bilişsel kavramların işlenmesi
		Dersin aktif işlenememesi
		Program değerlendirilmesinin yapılamaması
		Çevrimiçi eğitimde programın uygulanamaması
		Kaynakların yetersiz olması
		Araç- gereç ve internet eksikliği
	Teknoloji Altyapı Sorunu (18)	Teknoloji Altyapı Sorunu

Uzaktan Eğitimin Niteliği

Beden eğitimi ders saatinin yetersizliği:

Salgın döneminde öğrencilerle sadece çevrimiçi derslerde iletişim kurabilen öğretmenlerin ortak görüşü ders saatlerinin yetersizliği idi. Haftada bir saat veya iki saat olan derslerin, öğrencilerin fiziksel aktivite seviyesini yükseltmek için yeterli olmadığı görüşü ön plana çıktı. Öğretmen D:

“Bizim ders saatimiz zaten yetersiz. Ben bir de imam hatip ortaokulundayım zaten ders 1 saat, 1 saat bile değil yarım saat aslında ders, derse bağlandık girdik çıktık ses geliyor mu derken 5 dakika geçiyor. Bana kalan bir 25 dakika var. Bu 25 dakikayı da en verimli şekilde değerlendirmeye çalışıyoruz ama yani dersin 1 saat olması çok yetersiz bana bir haftada 5 saat vermeleri lazım ki çocuklara gerçekten fiziksel olarak bir şeyler katabilelim. Yani 25 dakikalık derste ne yapabiliriz ki.”

ifadesiyle dersin niteliğini artırmak için ders saatinin yükselmesi gerektiğini belirtti. Öğrencilerin fiziksel aktivite düzeylerini artırmak için ise:

“Ders saatimiz az olduğu için bu düzeyi artırma şansı verilmiyor ki 20 dakikada biz öğrencilerin fiziksel aktivite düzeylerini nasıl artıracakız. Fiziksel aktivite düzeyini artırma imkânım yok zaten haftada 20 dakika yani haftada 20 dakika nedir ki günlük 20 dakika olsa hadi diyeceğim ki tamam bu çocuğun fiziksel aktivite düzeyini artırabiliriz ama çocuğun beden eğitimi dersinde böyle bir imkânı yok zaten. Özellikle imam hatip ortaokullarında daha da az. Ancak şöyle olabilir çocuğa dersi sevdirek ders dışında fiziksel aktivite yapmasını sağlayacak şeyler söyleyerek belki fiziksel aktivite düzeyini artırabilirsin. Onun dışarısında ders içerisinde çok zor.”

görüşünü belirtti. Beden eğitimi dersinin asli amaçlarından biri olan öğrencilere fiziksel aktivite alışkanlığı kazandırmak adına Öğretmen B düşüncelerini şöyle aktarıyor:

“Fiziksel aktivite alışkanlığını nasıl kazandırabiliriz beden eğitim dersi sadece haftada 2 saat olduğu zaman. Egzersizimi ben 2. Ders saatinde yaptırıyorum. Çevrimiçi uygulama eğitim vermek zor olduğu için bu ders saatinde de 15 dakikalık 20 dakikalık videolar izletiyorum. Bu süreninde yeterli olduğunu düşünmüyorum. Yani çocuğun tekrar etmesi gerekiyor ki bilişsel, duyuşsal ya da psikomotor gelişimlerin hepsini kısa sürede artırabilelim. Yani bu yine gelip dayanıyor sportif aktiviteleri günlere yaymaya ders saati olarak. Haftada 1 ders saati ile 2 ders saati ile olmaz.”

Salgın sürecindeki kısıtlamaların aktif hayata engel olması:

Okula yürüyerek veya bisikletle gitmek, okul sonrası destekleme ve yetiştirme kurslarına katılmak, spor kulüplerinde antrenman yapmak, okul bahçesi, gençlik merkezi ya da mahallede arkadaşlarıyla oyunlar oynamak gibi okul öncesi ve sonrası fiziksel aktivite imkânı bulan çocuklara salgın süreciyle beraber kısıtlamalar getirilmiş belirli saatler dışında dışarı çıkmalarına izin verilmemiştir. Salgın sürecinde sosyal alanların ve kulüplerin kapanması, çocukların belirli saatlerde dışarı çıkma kısıtlamalarının olması da toplum etkileşimini azaltmış, çocukların fiziksel aktivite alışkanlıkları kazanmalarına ve toplumda fiziksel aktivite kültürü oluşmasına engel olmaya başlamıştır. Ortaokulda görev yapan Öğretmen B kısıtlamaların ortaya çıkardığı sorunları şöyle belirtiyor:

“Çevre olarak baktığımız zaman en geniş alanlar okul bahçeleri. Çevre de imkanlar da kısıtlı, spor alanları, sosyal alanlar çocuklara uzak, yakın olsa da çoğu kısıtlamalardan dolayı yasaklı. Salgından dolayı dışarı çıkma kısıtlamaları da var. Yani bu ortamda nasıl yapacaklar bu etkinlikleri aktiviteleri, yapma şansları yok.”

Fiziksel aktivite için ekipman eksikliği:

Nitelikli ders işlemeye çalışan öğretmenlerin çevrimiçi ders için etkinlik planladıklarında öğrencilerin ekipman eksikliğinden dolayı derslerini işleyememeleri söz konusu:

“Derslerde malzemelere ihtiyacımız olduğunda örnek veriyorum oyun oynayabilmemiz için pinpon topu, bardak falan filan dediğin zaman haftaya hazır edin diye 20 kişiye söylediğinde 20 kişiden kaç malzeme alıp getiriyor. Çok az 2 kişi 3 kişi bu sefer düşündüğün dersi yapamıyorsun.”

Öğretmen B'nin bu alıntısından anlaşıldığı gibi etkin ve nitelikli ders işlemede ekipman eksikliğinin önemli bir faktör olduğu görünüyor.

Beden eğitimi dersinin önemsiz görülmesi:

Öğretmenlerin çoğu Beden eğitimi dersinin birçok kesim tarafından önemsiz görüldüğünü düşünüyor. Ailelerin, öğrencilerin ve yöneticilerin öncelikli olarak akademik derslere önem verdiklerini, beden eğitimi dersinin sınav odaklı olmamasından dolayı ikinci planda kaldığını vurguluyorlar.

“7 ve 8. sınıfların derse katılımının beden eğitimi dersinin akademik ders olmayışından kaynaklı sınavda sorulacak soruları içermeyen bir ders oluşu, çocukların biraz önemsiz bir ders olarak görüşü belki velilerin bile bırak oğlum beden eğitimi dersine ne gireceksin dediği bir durumla karşı karşıyayız.”

alıntısının sahibi Öğretmen A düşüncelerini böyle ifade ederken Öğretmen E ise özellikle salgın dönemi çevrimiçi derslerde öğrencilerin derse tutumunu şu şekilde anlatıyor:

“Çocuklar dersi angarya bir ders olarak görüyorlar. Zaten geçecekleri bir ders buradan alacakları herhangi bir bilginin kendilerine faydalı olmayacağını düşünüyorlar.”

Öğretmen D ise özeleştiriy yaparak beden eğitimi dersine karşı bu tutumu değiştirmek için hangi yolların izlenebileceği ile ilgili düşüncelerini şöyle ifade ediyor:

“Biz öğrenciler için bir rol modeliz bizim yapmış olduğumuz veya söylemiş olduğumuz şeyler onlar için biraz daha böyle kural gibi hayatlarına işliyor bence. Yapmış olduğumuz davranışlar ve tutumlar onlar için çok faydalı. Bunları hayatı içerisine yayabilirler diye düşünüyorum. Yani bizim buradaki vermiş olduğumuz tepkiye bağlı olarak onların hayatına işler. Biz dersimizi çok önemsemesek veya fiziksel aktiviteyi önemli yerde tutmazsak onlara önemini anlatmazsak çok fazla onlarda önemsemeyecektir. Ama biz ders tutumunu yaparken ne kadar önemli olduğunu hayatı boyunca ne kadar işine yarayacağından bahsedersen bunu sürekli vurgu yaparsak çocuklar üzerinde mutlaka etkisi olur diye düşünüyorum.”

Bilişsel kavramların işlenmesi:

Süreç içinde psikomotor becerilerinin gelişimi üzerine ders işlemekte zorlanan beden eğitimi öğretmenleri daha çok oyun kuralları, motor becerileri, fiziksel aktivite ve beden sağlığı ile ilgili bilişsel kavramlara yönelmiştir. Uzaktan eğitimde beden eğitimi programı hazırlanırken uygun yönergeler yer verilmiş fakat derslerin büyük bölümünün bilişsel kavramlar üzerine yoğunlaşmasından dolayı aktif bir beden eğitimi dersi işlenememiştir. Bu durumun psikomotor gelişim açısından verimli geçmediğini belirten öğretmenler bilişsel gelişim açısından ise faydalı geçtiğini aktarmışlardır.

“Uzaktan eğitimde teorik bilgileri, basketbol kuralları nedir voleybol nasıl oynanır gibi hep bu tür bilgileri anlattık çocuklara. Bu verdiğimiz teorik derslerden gelişim

sağladıkları düşünüyorum ama sadece teorik yoksa badminton nasıl oynanır raket nasıl tutulur bu konularda bir gelişim yok ama kuralları hakkında bilgi sahibi oldular.”

alıntısının sahibi Öğretmen C bilişsel kavramların öğrencilere aktarıldığı ve fayda sağlandığını söylerken psikomotor gelişimlerde gelişim sağlanmadığını aktarmıştır. Öğretmen E de aynı düşüncelerle kendini ifade etmiştir:

“Çevrimiçi dersler teorik bilgileri öğrenmek isteyen çocuklara verimli oldu. Çocuklara çoğu bilmedikleri konuları anlattık bu açıdan çok verimli oldu ama uygulama konusunda ise fazla destek olamadık çocuklara.”

Dersin aktif işlenememesi:

“Programda yer alan fiziksel, zihinsel ve sosyal-duygusal gelişimi sağlamak için tasarlanan birçok motor beceri içeren yönergeler öğrencilere aktarılamamış ve motor beceriler üzerine pratik yapılamamıştır.”

Alan gözlem notlarında araştırmacının vurguladığı dersin aktif işlenememesinin nedenini Öğretmen E çevrim içi yapılan derslerin zorluğuna bağlamış ve şöyle anlatmıştır:

“Aktif değillerdi çocuklar daha çok pasiflerdi. Çocukların çoğuna söylediğim gibi kamera açtırmakta ve uygulamalı göstermiş olduğumuz egzersizleri yaptırmakta zorluk çektik. Kamera açmak istemiyorlar, ses açmak istemiyorlar genellikle sadece dinleyip ve soru sorduğumda kamerayı veya sesi açtıkları için fazla uygulama kısmını yapamadık.”

Öğretmen A da aynı zorluklardan bahsederek:

“Uzaktan beden eğitimi bizimde alışık olmadığımız bir sistem baktığımızda ben dönemin başlarında çocuklarla birlikte spor yaparak onları derse çekmeye çalıştım. Ama ekran karşısında spor yapmak iletişim kurmak başlat durdur açıklama yap gibi zorluklarla karşılaştım.”

ifadesinde bulunmuştur.

Program değerlendirilmesinin yapılamaması:

Yapılan görüşmelerde öğretmenler sağlıklı bir program değerlendirilmesinin yapılamadığını belirtiyor. Öğretmen E görüşlerini:

“Gelişimlerini takip etmek çok zor sadece yüz yüze sınavlarda sadece bir sınav yapabildik. O yapılan sınavlarda çocuklara verdiğimiz bilgileri sorularla geri dönüt almaya çalıştık. Birde derslerin son 5 dakikalık kısmında anlattığım dersler hakkında sorular sorarak geri dönütler aldım. Çok fazla faydalı olduğunu ya da çocuklar üstünde çok fazla etki ettiğini zannetmiyorum.”

şeklinde ifade ediyor. Öğretmen D ise yaşadığı zorlukları ve program değerlendirilmesinin neden sağlıklı yapılamadığını şu şekilde anlatıyor:

“Öğrenciyi görmüyorum ne yaptığını bilmiyorum soru soruyorum mikrofon kapalı cevap vermiyor yani çok geri dönüt alamıyoruz o yüzden takibini yapmak çok kolay değil.”

Alan gözlem notlarında araştırmacı da:

“Uzaktan eğitimde daha çok bilişsel dersler işlenmiş öğrenci değerlendirmeleri de soru cevap şeklinde yapılmıştır. Uygulama alanında değerlendirmeler yapılamamış, hazırlanan program çeşitli nedenlerden dolayı uygulamaya geçirilememiş dolayısıyla sağlıklı bir değerlendirme süreci yaşanmamıştır.”

program değerlendirmelerinin yapılamadığına dair düşüncelerini ifade etmiş, program değerlendirmesi yaşanan sıkıntıları ortaya koymuştur.

Çevrimiçi eğitimde programın uygulanamaması:

Uzaktan eğitiminde öğrencilerin fiziksel, zihinsel ve sosyal-duygusal gelişimini sağlamak için tasarlanan birçok motor becerileri ile ilgili yönergelere programlarda yer verilmiş fakat yaşanan eksikliklerden dolayı programın uygulanmasında sıkıntılar yaşanmıştır. Bu durumu Öğretmen C şöyle ifade etmiştir:

“Sene başında yıllık planlarımızda olan kazanımların hangi birilerini verdik, hiçbirini veremedik bence. Sene başında hazırladığımız yıllık planlara hiçbirimiz uyduk diyemem.”

Öğretmen A ise hazırlanan planlara bağlı kalamadığını şöyle aktarıyor:

“Benim amacım açıkçası şuydu zaten akademik derslerin çocuklar üzerinde zaten bir baskısı var ben bu öğrenci grubunu beden eğitimi dersinde nasıl hoşnut ederim. Nasıl onlarla güzel vakit geçiririm çocukları biraz olsun nasıl derse çekebilirim diye düşündüm. O yüzden çokta planlara bağlı kaldığımı söyleyemem.”

Teknoloji Altyapı Sorunu

Kaynakların yetersiz olması:

Salgın döneminde çevrimiçi ders işlemeye başlayan öğretmenler kaynak sıkıntıları yaşamış, milli eğitim bakanlığı tarafından kurulan sosyal nitelikli eğitsel elektronik içerik ağı olan Eğitim bilişim ağının da (EBA) yeterli kaynak sunamadığını dile getirmişlerdir. Öğretmen D Eğitim bilişim ağının (EBA) yetersizliğini:

“Öncelikle Eğitim bilişim ağının (EBA) beden eğitimi dersi bazında çok yetersiz olduğunu düşünüyorum. Biz genelde daha fazla kendi hazırladığımız slaytlarla kendi hazırladığımız programlarla işledik. Beden eğitimi konusunda EBA biraz zayıf bence.”

şeklinde ifade ederken Öğretmen C ise milli eğitim bakanlığının sunduğu kaynakların yetersizliğini dile getirmiştir:

“Milli eğitim bakanlığının sağladığı kaynakların biraz eksik kaldığını düşünüyorum.”

Araç- gereç ve internet eksikliği:

“Uzaktan eğitimin ilk aylarında Milli eğitim bakanlığının Eğitim Bilişim Ağında (EBA) birçok problem meydana gelmiş öğrencilerle iletişim kurmakta alt yapı sorunları ortaya çıkmıştır. Yine öğrencilerin ekonomik durumlarına göre internet ve bilgisayar eksiklikleri görülmüş, internet bağlantı sorunu, mikrofon, kamera gibi iletişim sorunları yaşanmıştır. Süreç içerisinde Milli eğitim bakanlığı zamanla çeşitli programlarla (zoom, google meet, skype) anlaşılarak altyapı sorununu ortadan kaldırmıştır. Öğrencilerin iletişim eksikliklerini gidermek için ise çeşitli kampanyalar düzenlenmiş öğrencilere bilgisayar, tablet ve internet paketleri dağıtılarak destek olunmuş ve bu eksiklikler kısmen giderilmeye çalışılmıştır. Genel tabloya bakıldığında internet, bilgisayar ve tablet gibi eksiklikler sebebiyle öğrencilerin derslere tam katılımı tam anlamıyla sağlanamamıştır. Ekonomik durumu iyi olan öğrenciler derse katılırken ekonomik durumu kötü olan öğrenciler ise derse katılamamıştır.”

Araştırmacının alan gözlem notlarında ki ifadelere ek olarak Öğretmen F köyde kalan öğrencilerin internet sorunundan dolayı derslere katılımında sıkıntılar yaşandığını şöyle aktarmıştır:

“Ayrıca köyde duran öğrencilerin internet bağlantı problemleri, merkezde kalan bazı öğrencilerin yine bağlantı problemleri kısaca internet bağlantı problemlerinden dolayı katılım çok fazla olmadı.”

Anket yanıtları Öğretmen 3 de Öğretmen F ile paralel düşüncelere sahip olup köylerde kalan öğrencilerin araç-gereç ve internet eksikliklerine dikkat çekmiştir:

“Taşrada tablet, bilgisayar ve internet sorunu çok fazla. Örneğin bizim öğrenci kırsal yörelerden.”

5. TARTIŞMA

Bu çalışmada covid-19 salgın döneminde bütüncül okul fiziksel aktivite programı kapsamında beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel aktivite liderlik rollerini gerçekleştirmede yaşadıkları deneyimler sosyo-ekolojik model odağında incelenmiştir. Giresun ilindeki ilk ve ortaöğretim kademelerinde görev yapan altı (6) beden eğitimi öğretmeni ile yapılandırılmış görüşmeler aracılığıyla çeşitli illerden yirmialtı (26) beden eğitimi öğretmeni ile çevrimiçi açık uçlu formlarla veriler toplanmıştır. Katılımcıların verdikleri cevaplara göre bulgular bireysel, sosyal ve fiziksel çevre olmak üzere üç kategoride sınıflandırılmış, her bir alt başlık kendi içerisinde tartışılmıştır.

5.1. Bireysel Çevre

Bireysel çevre, fiziksel aktivite seviyesi alt başlığında, evde yeterli fiziksel aktivite alanı bulunmaması, teneffüslerin amacına ulaşamaması, fiziksel aktivite alışkanlığının olmaması, fiziksel aktivite düzeyinin düşmesi ve öğrenci yönelimlerinin değişmesi (telefon, tablet) olmak üzere beş etkene ayrılmıştır.

Araştırmacının bu çalışmasında öğrencilerin evlerinde yeterli fiziksel aktivite alanı bulunmadığı, teneffüslerin amacına ulaşamadığı, öğrencilerin fiziksel aktivite alışkanlıklarının olmadığı, fiziksel aktivite düzeylerinin düşük olduğu ve öğrenci yönelimlerinin değiştiği bulunmuştur. Tüm bu etkenler göz önüne alındığında öğrencilerin fiziksel aktivite seviyelerinin düşüş gösterdiği görülmektedir. Alandaki diğer çalışmalara bakıldığında ise aynı görüşte birçok çalışmanın olduğu görülmektedir. Dünya genelinde birçok ülke Covid-19 salgını sebebi ile çok sıkı karantina kuralları uygulamaya koymuştur. Bu kuralların başında ise sokağa çıkma yasaklarının ve kısıtlamaların geldiği söylenebilir. Bu kısıtlamalara bağlı olarak insanların fiziksel aktivite süreleri oldukça düşmüş, sedanter davranışları da önemli ölçüde artmıştır (Atalay, 2021). Yıldız ve Bektaş (2021) covid-19 salgınının çocukların boş zaman etkinliklerinde yarattığı değişimin ebeveyn görüşleriyle değerlendirilmesi çalışmasında salgın döneminde salgın öncesi döneme göre çocukların hareketliliğinde ve sosyalleşmelerinde azalma görüldüğü ve bu azalmanın çocukların kişilik ve karakter gelişimlerinde

olumsuzluklara yol açabileceği ifade edilmiştir. Yine bu çalışmalara paralel düşüncede Ünlü ve arkadaşlarının (2020) çalışmasında bireylerin covid-19 sürecinde fiziksel aktivite düzeylerindeki değişim incelenmiştir. Farklı şehirlerde yaşayan 18 yaş üstü bireylerin covid-19 salgın öncesi ve salgın sonrası fiziksel aktivite durumları karşılaştırılmış, yapılan çalışma sonucunda bireylerin salgın sırasında, salgın öncesine göre fiziksel aktivite düzeylerinde anlamlı bir şekilde düşüş tespit edildiği aktarılmıştır. Bir başka çalışmada ise salgın sürecinde gençlerin fiziksel aktivite seviyesi incelenmiş, Covid-19 salgın sürecinin gençlerin fiziksel aktivite sürelerine olan etkisi araştırılmıştır. Üniversite öğrencileri ile yapılan çalışmada, katılımcıların fiziksel aktivite sürelerinin azaldığı ve aktivite düzeylerinin düştüğü tespit edilmiştir. Azalan fiziksel aktivite sürelerinin, toplum sağlığındaki etkisi düşünülerek, aktivite sürelerinin artırılmasının amaçlanması gerektiği vurgulanmıştır (Koca ve Fazlıoğulları, 2021). Yine Bursa ilinde yapılan çalışmada ortaokul öğrencilerinin covid-19 salgını sürecinde fiziksel aktivite düzeylerindeki değişiklikler incelenmiş, katılımcıların %65'i Covid-19 salgını sırasında fiziksel aktivite düzeylerinin düştüğünü ifade ederken, yapılan analizler sonucu normal zamanlarda ve Covid-19 salgını sırasında egzersizde geçen sürenin anlamlı şekilde farklı olduğu görülmüştür. Sonuç olarak Covid-19 salgını sırasında egzersizde geçirilen sürede anlamlı düşüşün meydana geldiği tespit edilmiştir (Korkmaz ve ark., 2020). İçinde bulunduğumuz salgın süreci fiziksel aktivitelerin daha da azalmasına sebep olmaktadır. Salgın sürecinde fiziksel aktive seviyelerinin, yaşam kalitelerinin, depresyon seviyelerinin durumlarını anlamak ve fiziksel aktivitenin sağlık üzerindeki etkileri dikkate alındığında, fiziksel aktivitenin önemini vurgulamak amacıyla yapılan çalışmada gönüllü üniversite öğrencileri ile görüşmeler yapılmıştır. Üniversite öğrencilerinin, düzenli fiziksel aktivite yapıp yapmadıkları, salgın sürecinin fiziksel aktivite üzerine etkilerinin ne kadar olduğu, fiziksel aktivite, yaşam kaliteleri ve depresyon seviyeleri sorgulanmıştır. Sonuç olarak salgın sürecinde üniversite öğrencilerinde fiziksel aktivite düzeyinin oldukça düşük olduğu ve ayrıca bu süreçte öğrencilerin depresyon ve yaşam kalitesi seviyelerinin olumsuz yönde etkilendiği belirlenmiştir (Bulguroğlu ve ark., 2021). Şeklinde ifadede bulunan çalışmada ise salgın sürecinde fiziksel aktivite seviyesinin azaldığı görülmektedir. Yurt dışında yapılan bir çalışmada ise Moore ve arkadaşları (2020) covid-19 salgınının Kanadalı çocuk ve gençlerin hareket ve oyun davranışları üzerindeki etkilerini incelemiş ve çalışmada çocukların ve gençlerin çok düşük oranda bir araya geldikleri, ekran karşısında geçirilen zamanların arttığı ve uyku sürelerinin daha fazla

olduğu aktarılmıştır. Sonuç olarak çocukların ve gençlerin salgın sürecinde fiziksel aktivite düzeylerinin düştüğü ve salgının çocuklar ve gençlerin hareket ve oyun davranışları üzerinde olumsuz etkilerinin olduğu görülmüştür. Alanda yapılan çalışmalara bakıldığında, bu çalışma ile paralel bulgular içeren birçok araştırmanın olduğu görülmüştür. Araştırmacının yaptığı bu çalışmada salgın döneminin getirdiği kısıtlamalardan dolayı çocukların evde kalma sürelerinin arttığı ve fiziksel aktivite için yeterli alan bulamadığı uzaktan eğitimde derslerin öncesinde, sonrasında ve ders aralarında çocukların sedanter davranışlar sergilediği belirlenmiş, bu durumun çocukların fiziksel aktivite seviyelerinde düşüşe neden olduğu bulunmuştur.

Salgın sürecinin getirdiği kısıtlamalardan dolayı fiziksel aktivite seviyesinin düşmesinin yanı sıra toplumda spor kültürünün benimsenmemesinin, çocukların salgın öncesi fiziksel aktivite alışkanlıkları olmamasının ve öğrenci yönelimlerinin değişerek ekran sürelerinin artmasının fiziksel aktivite seviyesini etkilediği bu çalışmada ortaya konmuştur. Alanda yapılan çalışmalara bakıldığında ise Kovacs ve ark., (2021) Avrupa'nın 10 ülkesinde okulların kapanması ile beraber salgın sürecindeki fiziksel aktivite ve ekran süresi hakkında gözlemsel bir çalışma yapıldığı görülmüş ve bu çalışmada ekran sürelerinin günlük iki saati aştığı belirlenirken düzenli fiziksel aktivite alışkanlığının çocukların sağlıklı aktif yaşam tarzını sürdürmelerine yardımcı olduğu belirlenmiştir. Yine başka bir çalışmada Schmidt ve arkadaşları (2020), covid-19 öncesi ve sırasında çocukların ve gençlerin ekran karşısında geçirdiklerin zamanı ve fiziksel aktivite seviyelerini karşılaştırmış, çalışmada salgın sırasında ekran karşısında geçirilen zamanın arttığı ve bu süreç içerisinde spor etkinliklerinin azalarak fiziksel aktivite seviyelerinin düştüğü görülmüştür. Yine Limone ve Toto (2021) covid-19 salgınında dijital teknolojinin çocukların psikolojik ve duygusal etkileri çalışmasında salgın döneminde çocukların teknoloji kullanımında genel artışın %15 olduğu, akıllı telefon kullanım yaygınlığının ise %61.7' ye yükseldiği belirlenmiştir. Özetle tüm bu araştırmalara bakıldığında salgın sürecinde salgın öncesi döneme göre fiziksel aktivite seviyelerinin düşüş gösterdiği söylenebilir.

Mattson ve arkadaşları (2020) çalışmasında bütüncül okul fiziksel aktivite programı sırasında çocukların fiziksel aktivitelerindeki değişimin incelenmesi ve fiziksel sağlık davranışlarına olan etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Elde edilen verilerin sonucunda bütüncül okul fiziksel aktivite programının çocukların fiziksel aktivitelerini artırdığı ve fiziksel sağlık için bütüncül okul fiziksel aktivite programının çocukların davranışlarına olumlu etkilerinin olduğu belirlenmiştir. Whalen, Barcelona, Centeio ve McCaughtry (2021) çalışmasında salgın döneminde fiziksel aktivite, beden eğitimi ve beslenme eğitimi bir bütün içerisinde ele alınmıştır. Kapsamlı sağlık programları oluşturularak sanal öğrenme ortamlarını desteklemenin amaçlandığı çalışmanın sonucunda sanal ortamlarda öğrenme için uygulamaların zorluk içermesine rağmen müfredata katkı sağladığı, fiziksel aktivite ve fiziksel aktiviteye teşvik için önemli bir uygulama olduğu bulunmuştur.

5.2. Sosyal Çevre

Sosyal çevre, Öğretmen desteği ve Aile desteği olmak üzere iki temadan oluşmuştur. Öğretmen desteğinde fiziksel aktivite liderliğinin zorluğu ve öğretmenlerin öğrencilerle yeterli iletişim kuramaması alt başlıkları öne çıkarken; aile desteğinde akademik kaygıdan dolayı yönlendirmeler, ailelerin salgın kaygısı ve ailelerin ilgisizliği alt başlıkları bulunmuştur.

Araştırmacının bu çalışmasında salgınla beraber uzaktan eğitimde yapılan çevrimiçi canlı derslerde öğretmenlerin öğrencilerle yeterli iletişime geçemediği, öğretmen-öğrenci arasındaki etkileşimin sağlanamadığı bu yüzden dolayı öğretmenin fiziksel aktivite liderlik rolünün öğrenci üzerinde etkisiz kaldığı, öğrenci üzerindeki yaptırım ve etkilerinin azaldığı görülmüştür. Alanda yapılan çalışmalara bakıldığında Çetin, Yılmaz ve İlhan, (2021) koronavirüs salgını sürecinde uzaktan eğitim, beden eğitimi ve spor öğretmenleri perspektifinden incelenmiş, beden eğitimi öğretmenlerinin, beden eğitimi ve spor dersinde uzaktan eğitime dair görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır. Yapılan çalışmada beden eğitimi ve spor dersinin uzaktan eğitimle yürütülmesi sürecinin etkileşimde zorluk, anında dönüt ve değerlendirmede sorun, sınıf yönetiminde zorluk, öğretmenin gözlem yapamaması ve yöntem teknik kullanımı konusunda yetersiz kalması

nedenlerinden dolayı beden eğitimi ve spor dersinin başarılı sürdürülemediği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca uzaktan eğitimin gelişimi açısından altyapı, eğitim programı, müfredat ve içerik geliştirici çalışmaların yapılması gerektiği aktarılmıştır. Metin, Gürbey ve Çevik (2021) Covid-19 salgın sürecinde uzaktan eğitime yönelik öğretmen görüşleri çalışmasında öğretmenlerin uzaktan eğitime ilişkin görüşlerini belirlemek amaçlanmış ve görüşmeler sonucunda öğretmenlerin genel olarak olumsuz cevap verdikleri tespit edilmiştir. Öğretmenlerin özellikle sınıf kontrolünü sağlama, öğrenciler ile etkili iletişime geçebilme, öğrencilerin derse yönelik motivasyonlarını artırma ve derse katılımlarını sağlama konusunda zorluklar yaşadıkları belirlenmiştir. Mevcut çalışmaya ve alandaki diğer çalışmalara bakıldığında uzaktan eğitim sürecinde öğretmen-öğrenci arasında yeterli iletişim ve etkileşimin sağlanamadığından dolayı öğretmenlerin öğrencilere yeterli destek veremedikleri söylenebilir.

Carson ve arkadaşları (2020) bütüncül okul fiziksel aktivite liderlerinin mesleki gelişim uygulamasının değerlendirilmesi amaçlanan çalışmanın sonucunda bütüncül okul fiziksel aktivite programı mesleki gelişim programının okul çapında fiziksel aktiviteyi artırma hakkında etkili bilgiler sağladığı ve gelecekte karşılaşılabilecek zorlukların üstesinden gelmek ve çözümler üretmek için öğrenme fırsatları sunduğu belirlenmiştir. Lee ve arkadaşları (2020) çalışmasında sınıf öğretmeni adaylarının Bütüncül okul fiziksel aktivite programına bakış açılarının incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın sonucunda sınıf öğretmenlerinin eğitimin önemli rolünü belirledikleri vurgulanmış ve Bütüncül okul fiziksel aktivite programına olumlu baktıkları, BOFAP'a değer verdikleri okullarda uygulanmasına destek olacakları, BOFAP'ın eğitime olan etkilerine inandıkları belirlenmiştir. Goh, Moosbrugger ve Mello (2020) çalışmasında öğretmen adaylarının bütüncül okul fiziksel aktivite programında yaşadıkları deneyimlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada aday öğretmenlerin program uygulaması sürecinde özerkliği deneyimledikleri, kendilerini yetkin hissettikleri sınıfla ve çocuklarla ilişkiler kurarak sınıf aidiyeti yaşadıkları belirlenmiş, gelecek için destekleyici bir uygulama olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Webster, Mindrila, Moore ve Stewart (2020) çalışmasında beden eğitimi öğretmenlerinin Bütüncül okul fiziksel aktivite programını (BOFAP) benimsemelerinde BOFAP mesleki gelişim eğitimlerinin etkisini ve beden eğitimi öğretmeni ile BOFAP arasındaki ilişkileri incelemek amaçlanmıştır. Çalışmanın

sonucunda beden eğitimi öğretmenlerinin alana yenilikçi bakışının ve okulun verdiği desteğin BOFAP'ın benimsenmesinde etkili olduğu bulunmuştur. Aynı zamanda BOFAP'ın benimsenmesi için mesleki gelişim eğitimlerinin geliştirilmesine bilgilendirmeler sağladığı ve yeni kanıtları ortaya çıkardığı belirlenmiştir. Webster ve arkadaşları (2020) çalışmasının amacı beden eğitimi öğretmenlerinin Bütüncül okul fiziksel aktivite programını (BOFAP) algılamadaki niteliklerini ölçmek için bir anket geliştirmek ve BOFAP'ı benimseyen ve benimseme potansiyelinde olan öğretmenlerin BOFAP hakkındaki algıladıkları nitelikleri karşılaştırmaktır. Çalışmanın, Bütüncül okul fiziksel aktivite programını ölçmeyi sağladığı ve BOFAP'ın benimsenmesini artırmak için program nitelikleri hakkında bilgiler sunduğu belirlenmiştir.

Bu çalışmada ailelerin, çocuklarını akademik kaygıdan dolayı fiziksel aktiviteye yönlendirmedikleri, salgının getirmiş olduğu sağlık sorunları korkusundan dolayı çocukları ev dışı ortamlara göndermedikleri ve çocukları fiziksel aktiviteye yönlendirmede ilgisiz oldukları ortaya konmuştur. Alanda yapılan diğer çalışmalara bakıldığında ise bu çalışmayı destekleyecek sonuçlar bulunduğu görülmüştür. Araştırmalarda çevrimiçi canlı dersler sırasında velilerin müdahaleleri ve yönlendirmeleri, öğretmenlerde bir baskı unsuru haline geldiği raporlanmıştır (Aktaş Salman, Düşkün ve Arık, 2021). Eğitim izleme raporunda ortaya konan rapor ailelerin çevrimiçi ders içerisinde öğrenciye müdahale ve yönlendirmeleri olduğu aynı zamanda bu müdahalelerin öğretmen üzerinde de baskı oluşturduğunu göstermektedir. Yine yurt dışında yapılan bir çalışmada koronavirüs döneminde ebeveyn- çocuk ilişkisi ele alınmış salgının getirmiş olduğu strese dolayı ebeveynlerin sert tutum sergiledikleri, ilgisiz davranışlarda bulundukları ve çocuklarla ilişkilerinin etkilendiği görülmüştür (Chung, Lanier ve Wong, 2020). Erden ve Özmütlu (2017); ailede spor yapma alışkanlığı ve velilerin öğrencilerin spor yapmalarına izin verme değişkenlerinin ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarını olumlu etkilediği sonucuna varılarak aile desteğinin önemi ortaya konmuştur.

5.3. Fiziksel Çevre

Fiziksel Çevre, uzaktan eğitimin niteliği ve teknoloji altyapı sorunu olmak üzere iki alt başlıkta ortaya konmuştur. Uzaktan eğitimin niteliğini beden eğitimi ders saatinin yetersizliği, salgın sürecinde kısıtlamaların aktif hayata engel olması, fiziksel aktivite için ekipman eksikliği, beden eğitimi dersinin önemsiz görülmesi, bilişsel kavramların işlenmesi, dersin aktif işlenememesi, program değerlendirilmesinin yapılamaması, çevrimiçi eğitimde programın uygulanamaması alt başlıkları oluşturmuştur. Teknoloji alt yapı sorunu ise kaynakların yetersiz olması, araç-gereç ve internet eksikliği alt başlıkları oluşturmuştur.

Araştırmacının bu çalışmasında salgın sürecinde uzaktan eğitimle çevrimiçi canlı derslerle yapılan beden eğitimi ders saatinin nitelikli ders işlemek için yetersiz olduğu, mevcut ders saatleri içerisinde ise uygulamalı ders işlemek için olanakların kısıtlı olduğu, ekipman eksikliği yaşandığı, öğrencilerin derse yeterli ilgi alakayı göstermediği ve öğrenci motivasyonlarının düşerek beden eğitimi dersinin önemsiz bir ders olarak görülmeye başlandığı bulunmuştur. Alandaki diğer çalışmalara bakıldığında ise Han ve arkadaşları (2021) okul yöneticisi ve öğretmenlerin koronavirüs salgını sürecinde yürütülen uzaktan eğitime ilişkin görüşleri çalışmasında nitelikli ders işlenemediği aktarılmıştır. Öğrencilerin uzaktan eğitim derslerine katılamaması, derslerin verimsiz ve etkisiz yürütülmesi, özellikle uygulama etkinlikleri içeren beden eğitimi, resim, müzik, görsel sanatlar gibi dersleri uzaktan eğitimle işlemenin zor olması, ders anlatırken göz ve fiziksel temasın olmaması, derslerin verimsiz, öğrenci katılımın az olması, ev ortamlarının derse uygun olmaması, çevrimiçi ders saatlerinin kısa ve yetersiz olması, istenilen düzeyde dersin işlenememesi, ders bütünlüğünün olmaması ve uygulamalı etkinliklerin yapılamıyor olması derslerin işlenmesine olumsuz etkenler olarak öne çıkmıştır.

Fakazlı, İlhan ve Yılmaz (2021) covid-19 salgını sürecinde spor bilimleri fakültelerinde uzaktan eğitimi akademik personellerin perspektifinden inceleyen çalışmasında da öğrencinin ders için gerekli ekipmana ve alana sahip olmaması, gösterip yaptırma tekniğinin uygulanamaması, psikomotor becerilerin aktarımında zorlanma, verimli öğrenme-öğretme süreci, öğrenciyle göz teması kuramama, ders içi iletişim

sorunları gibi nitelikli ders işlenişini etkileyen faktörler ortaya çıkmıştır. Pakistan’da yapılan başka bir çalışmada ise ergenlerin covid-19 salgın sürecinde beden eğitimi ders motivasyonlarını ele almış sonuç olarak salgının öğrencilerin motivasyonlarını olumsuz etkilediği görülmüştür (Mata ve ark., 2021). Bu araştırmada aynı zamanda, dersin aktif işlenememesi, müfredata göre yapılan plan ve programların uygulanamaması, program değerlendirilmesinin yapılamaması ve derslerde sosyal ve psikomotor becerilerin göz ardı edilerek sadece bilişsel becerilere ağırlık verilmesi nitelikli ders işlenişini olumsuz etkileyen diğer faktörler olarak bulunmuştur. Yine alandaki diğer çalışmalarda Balaman ve Hanbay Tiryaki (2021) koronavirüs nedeniyle mecburi yürütülen uzaktan eğitim hakkında öğretmen görüşleri çalışmasında uzaktan eğitimde karşılaşılan dezavantajlar teması ortaya çıkmış bu temada uzaktan eğitimin psikomotor alan derslerinde, ölçme değerlendirmede, duyguların aktarımında ve etkileşimdeki etkisizliği ortaya çıkmıştır. Ayrıca her öğrencinin imkanlar ve altyapı bakımından aynı şartlara sahip olmadığı ve öğrencilerin motivasyonlarında düşüşler gözlemlendiği aktarılmıştır. Özdoğan ve Berkant (2020) çalışmasında ise covid-19 salgın dönemindeki uzaktan eğitime ilişkin paydaş görüşlerinin incelenmiştir. Milli eğitim müdürlüğü yetkilileri, öğretmenler, okul yöneticileri, okul psikolojik danışmanları, öğretim üyeleri, öğrenciler ve velilerle uzaktan eğitimdeki sorunlara ve çözüm önerilerine yönelik görüşmeler yapılmıştır. Yapılan görüşmeler sonucunda uzaktan eğitimin dezavantajları olarak motivasyon kaybı, ölçme değerlendirmelerin olmaması, internet ve bilgisayar gibi kaynakların yetersizliği, eğitimde fırsat eşitsizliği oluşturması, iletişim ve etkileşim yetersizliği, teknik problemler, sosyalleşme yetersizliği ve uzaktan eğitime hazırlıksız olma problemleri ortaya çıkmıştır. Erdoğan ve Ayanoglu (2021) covid-19 salgın döneminde eğitim programlarının uzaktan eğitimde EBA platformu yoluyla uygulanmasında karşılaşılan güçlüklerle yönelik öğretmen görüşleri çalışmasında EBA’ da yer alan içeriklerin kazanımlara uygun fakat niteliksel olarak basit, yetersiz ve çoğuna ulaşamadığı görülmüştür. Aynı zamanda seviyeye uygun yeterli ölçme içeriklerinin olmadığı ve öğrencilerle etkileşimin sınırlı olduğu sonucuna da ulaşılmıştır. Başka bir çalışmada ise salgın sürecinde uzaktan eğitimin etkililiği araştırılmış, araştırma örneklemini öğrenci, veli ve öğretmenler oluşturmuştur. Araştırma verileri incelendiğinde uzaktan eğitimde etkileşimin kısıtlı olması, öğrencilerin derse aktif katılamaması, bireysel farklılıklara uygun olmaması ve teknik aksaklıklar nedeniyle derse girişlerde sorun yaşanması gibi eksikliklerin olduğu ortaya konmuştur (Başaran ve ark., 2020). Beden eğitimi ve spor

öğretmenlerinin uzaktan eğitim deneyimlerini inceleyen başka bir çalışmada ise uzaktan eğitim modeliyle beden eğitimi ve spor gibi uygulamalı derslerin çok verimli geçmediği ifade edilmiştir (Esentürk, Seçer ve İlhan, 2021). Bu anlamda özetle çalışmalara bakıldığında yüz yüze eğitime göre uzaktan eğitimde beden eğitimi dersinde nitelikli ders işlenemediği dolayısıyla uzaktan eğitimde niteliğin düşük olduğu söylenebilir.

Orendorff ve arkadaşları (2020) Bütüncül okul fiziksel aktivite programının amacı ile okul müdürlerinin öz bildirimleri arasındaki ilişkilerinin incelenmesi çalışmasında, araştırmanın Bütüncül okul fiziksel aktivite programının uygulanmasıyla ilgili gelecekteki araştırmalar için hedefler belirlemeye yardımcı olduğu ve müdürlerin Bütüncül okul fiziksel aktivite programına dahil olmaları hususunda onları hazırlama ve desteklemede bilgilendirmeler sunduğu belirlenmiştir.

Abel-Berei ve arkadaşları (2021) çalışmasında Bütüncül okul fiziksel aktivite programı hibesinin bir ilçe üzerindeki etkilerine ilişkin paydaşların Bütüncül okul fiziksel aktivite programına (BOFAP) bakış açılarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma verilerini analizi sonucunda BOFAP hibesinin bölge çapında bütüncül okul fiziksel aktivite programı geliştirmek için başarılı bir mekanizma olduğu beden eğitimi ve fiziksel aktivite programlanmasını geliştirmek için fırsatlar sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Türkiye’de salgın döneminde uzaktan eğitim EBA ve TRT EBA TV aracılığıyla sağlandı. İnternete erişimin sağlandığı durumlarda EBA içinde ve farklı çevrimiçi uygulamalar aracılığıyla öğretmen ve öğrencilerin bir araya geldiği canlı dersler gerçekleştirilebiliyor. Öte yandan bölgesel altyapı farklılıkları, internet erişiminin olmaması ve teknolojik donanım yetersizliği eğitime erişimin önünde duran en önemli engeller olarak öne çıkıyor. MEB’in yaptığı açıklamaya göre, 1,5 milyonu kırsal alanda olmak üzere 3.5 milyondan fazla öğrencinin internete erişimi bulunmamaktadır (Kıyıcı, 2021).

Salgının aniden hayatımıza girmesi belirli kısıtlamaları da beraberinde getirmiş, okulların kapanmasıyla birlikte uzaktan eğitimde kaçınılmaz hale gelmiştir. Uzaktan

eğitimde teknoloji altyapı sorunları yaşanan en temel eksikliklerden bir tanesi olarak karşımıza çıkmıştır. Bu araştırmada da uzaktan eğitimde çevrimiçi ders işleyecek olan öğretmenlerin duruma hazırlıksız yakalandığı ders işleyişi ile ilgili yeterli kaynaklara ulaşamadığı, öğrencilerin bilgisayar, telefon, tablet gibi araç-gereç eksikliği yaşadıkları ve internetlerinin olmamasından dolayı derslere katılım sağlayamadıkları bulunmuştur. Alandaki diğer çalışmalarda Kavuk ve Demirtaş (2021) covid-19 salgın sürecinde öğretmenlerin uzaktan eğitimde yaşadığı zorlukları belirlemek ve öğretmenlik mesleğine etkilerini değerlendirmek için veriler toplanmış, sonuç olarak öğrencilerin teknolojik aletler bakımından büyük oranda yetersizlik yaşadıkları ve uzaktan eğitim için internet bağlantı sorunlarının olması temel sorunlar olarak ortaya çıkmıştır. Ayrıca fırsat eşitsizliği, EBA sisteminin yetersizliği, öğrencilerin derse aktif katılamamaları, teknik aksaklıklar ve velilerin sürece fazlasıyla dâhil olmaları öğretmenlerin yaşadığı diğer önemli sorunları oluşturmuştur. Uzaktan eğitimi öğretmen görüşleriyle belirlemek adına yapılan bir başka çalışmada ise ortaokul öğretmenlerinden veriler toplanmış, öğrencilerin derse katılım oranlarının düşük olması, altyapı yetersizliği, teknolojik imkanların sınırlılığı, ailedeki kardeş sayılarının fazlalığı ve öğrencilerle göz temasının olmaması uzaktan eğitimin ortaya çıkardığı sorunlar olarak görünürken, farklı duyu organlarına hitap etmesi, her yerde öğrenmeye olanak vermesi, zaman tasarrufu sağlaması, bilgiye hızlı bir şekilde erişilmesi eğitim bilişim ağı (EBA) platformunun etkili kullanılması ve derslerin kayıt altına alınmasını da olumlu görüşler olarak ortaya çıkmıştır (Bakırcı, Özcan ve Kara, 2021). Avcı ve Akdeniz (2021) çalışmasında ise farklı branşlardaki öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde gerçekleştirdikleri çevrimiçi eğitimler ile ilgili düşüncelerin betimlenmesi ve sürecin değerlendirmesi amaçlanmıştır. Elde edilen verilerin analizi sonucunda uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlerin yoğun olarak teknolojik altyapı ve internet konusunda sorunlar yaşadıkları ve eğitimde fırsat eşitsizliğinin ortaya çıktığı saptanmıştır. Bir başka çalışmada ise salgın sürecinde teknoloji bağlamında fırsat eşitsizliği nedeniyle eğitime erişimde öğrencilerin yaşadığı sorunların ve çözüm önerilerinin belirlenmesi amaçlanmış çeşitli okullarda, çocuğu olan velilerden veri toplanmıştır. Verilerin analizi sonucunda eğitim teknolojilerine sahip olma açısından fırsat eşitliği bağlamında eğitim sistemindeki sorunların daha da belirginleştiği belirtilmiştir (Işık ve Bahat 2021). İspanya’da yapılan bir çalışmada ise salgın döneminde uzaktan eğitimin kaçınılmaz olduğu aktarılmıştır. Bu dönem için uzaktan eğitimin faydalarının olduğu vurgulanmış ancak ailelerin sosyo-ekonomik düzeylerine ve kırsal

veya kentsel yaşam bölgelerine göre dijital cihaz ve internete erişimin farklılık gösterebileceğini bu durumda öğrenciler arasında eşitsizliklere neden olabileceği belirtilmiştir (Sosa Diaz, 2021). Çocukların yaşam bölgelerine göre oluşan fırsat eşitsizliğini Kıyıcı (2021) eğitim izleme raporlarında; kırsalda eğitim ortamlarının koşulları eğitimde fırsat eşitsizliğinin ana başlıklarından biridir. Kır ve kent arasındaki hizmet ve olanak ayrımı da mekânsal adalet bağlamında değerlendirilebilir. Köylerdeki alt yapı sorunları bölgelere göre eğitim ortamlarına erişimin zorluğu, mekânsal kavramların yetersizliğinin yanı sıra özellikle mevsimlik tarım işçiliğinin yoğun olduğu bölgelerde eğitime ara verilmesi fırsat eşitsizliğinin yapısal nedenlerini oluşturan faktörler arasında yer alıyor şeklinde ifade ediliyor. Özetle mevcut çalışma ve diğer tüm çalışmalarda görüldüğü gibi teknolojik alt yapı sorununun uzaktan eğitimin en temel sorunlarından bir tanesi olduğu söylenebilir.

Beden eğitimi derslerine verilen önemin düşük olarak algılandığı durumlarda, beden eğitimi öğretmenlerinin rol stresinin (öğretmene atfedilen rol) yükseldiği ve psikolojik ihtiyaç tatminlerinin azaldığı görülmüştür (Washburn, Richards ve Sinelnikov, 2020). Beden eğitimi öğretmenlerinin ve beden eğitiminin önemi konusundaki olumlu gelişmelerin, öğretmenlerde rol stresi ve duygusal yorgunluklarını azaltmada etkili olduğu okullarca bilinmelidir (Richards, Washburn ve Hemphill, 2019). BOFAP gibi kuramsal çerçevelerle beden eğitimi öğretmenlerinin rollerinin ve dersin öneminin altı çizilebilir. Yapılan araştırmalarda, okul temelli fiziksel aktivite programlarının, fiziksel aktiviteyi önceleyerek doğru içerik, yeterli zaman ve nitelikte sunulduğunda, çocuklarda obeziteyi önlemede, fiziksel uygunluk ve fiziksel aktiviteyi özendirmede önemli potansiyele sahip olduğu bilinmektedir (Yuksel, Şahin, Maksimovic, Drid ve Bianco, 2020).

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Covid-19 salgın döneminde bütüncül okul fiziksel aktivite programları kapsamında beden eğitimi öğretmeninin fiziksel aktivite liderliği rolünün incelenmesi amaçlanan bu çalışma; Milli eğitim bakanlığında aktif olarak çalışan 32 beden eğitimi öğretmeni üzerinde yapılmıştır. Beden eğitimi öğretmenlerinin sorulara verdikleri cevaplar bireysel, sosyal ve fiziksel çevre olmak üzere üç seviyede ortaya konmuş ve bu üç seviyeyi etkileyen faktörler alt temalarına ayrılmıştır. Salgın döneminde beden eğitimi öğretmeninin fiziksel aktivite liderliğine etki eden faktörler temalardan elde edilen veriler ışığında incelenmiş ve bu faktörler analiz edilerek araştırmanın sonuçları belirlenmiştir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin verdikleri cevaplara göre bireysel çevre, fiziksel aktivite seviyesi alt başlığında ortaya konmuştur. Öğretmenlerin verdikleri cevaplarda çevrimiçi ders işlenirken evlerde yeterli fiziksel aktivite alanı bulunamaması ve teneffüslerin yüz yüze eğitimdeki gibi amacına ulaşamaması çocukların fiziksel aktivite seviyelerini düşüren etkenler olarak bulunmuştur. Ayrıca salgın öncesi dönemde çocukların fiziksel aktivite alışkanlığının olmaması ve açık alana çıkamayıp evlerde geçirilen zamanın artması çocukların telefon tablet gibi teknolojik aletlerde geçirdikleri sürenin artmasına neden olmuş ve bu artış beraberinde çocukların aktivite düzeylerinin düşmesini kaçınılmaz hale getirmiştir. Tüm etkenlere bakıldığında salgın döneminin getirdiği zorlukların çocukların hareket alanlarını kısıtlaması fiziksel aktivite seviyelerinin düşmesine neden olmuştur. Bu kapsamda sonuç olarak beden eğitimi öğretmeninin fiziksel aktivite rolünün salgın döneminde etkisiz kaldığı belirlenmiştir.

Sosyal çevre öğretmen desteği ve aile desteği temalarında ele alınmış, her iki temada da öğrencilerin yeterli desteği alamadıkları belirlenmiştir. Yapılan görüşmelerde öğretmenlerin beden eğitimi ve spor dersini çevrimiçi ortamlarda yapmakta zorluk yaşadıkları, öğrencilerle yeterli iletişime geçemedikleri ve öğretmen-öğrenci etkileşiminin sağlanamamasından dolayı fiziksel aktivite liderlik rolünün yapılamadığı belirlenmiştir. Ailelerin ise bu süreçte akademik kaygı ve salgın korkusundan dolayı çocukları fiziksel aktivitelere yönlendirmedikleri, çocukları fiziksel aktivite yapmaları için teşvik etmedikleri ve fiziksel aktivite konusunda ilgisiz kaldıkları belirlenmiştir.

Fiziksel çevre uzaktan eğitimin niteliği ve teknoloji altyapı sorunu olmak üzere iki temaya ayrılmıştır. Öğretmenlerin verdikleri cevaplara bakıldığında uzaktan eğitimde nitelikli ders yapılamadığı ve teknoloji altyapı sorununun uzaktan eğitimin en temel sorunlarından biri olduğu bulunmuştur. Beden eğitimi dersinin önemsiz görülmesi, kısıtlamaların aktif hayata engel olması, beden eğitimi ders saatinin yetersiz olması ve ders sırasında fiziksel aktivite için ekipman eksikliği yaşanması nitelikli ders işlenmesini etkilediği bulunmuştur. Öte yandan dersin aktif işlenememesi, bilişsel kavramlara ağırlık verilmesi, program değerlendirilmesinin yapılamaması ve programın uygulanamaması uzaktan eğitimin niteliğini etkileyen diğer faktörler olarak belirlenmiştir. Teknoloji altyapı sorunları olarak ise öğrencilerin uzaktan eğitime katılımda araç-gereç ve internet eksiklikleri yaşadıkları öğretmenlerin ise uzaktan eğitimde beden eğitimi dersi için yeterli kaynağa ulaşamadıkları belirlenmiştir.

Sonuç olarak bireysel, sosyal ve fiziksel çevre seviyelerinde ortaya çıkan temalara bakıldığında, salgın döneminde gerçekleşen uzaktan eğitimde beden eğitimi ve spor öğretmenin fiziksel aktivite liderlik rolünün bu çalışma çerçevesinde başarıya ulaşamadığı ve sürecin etkin bir şekilde yürütülemediği belirlenmiştir.

Öneriler

Salgın döneminde uygulamaya geçilen uzaktan eğitim öğretim sisteminin en temel sorunlarının başında teknoloji altyapı sorunu gelmektedir. Öğrencilerin araç-gereç ve internet eksikliğinden dolayı çevrimiçi derslere katılamadıkları, olanakları olan öğrencilerin ise derse giriş esnasında ve ders sırasında internet sorunlarından dolayı zorluk yaşadıkları görülmektedir. Dolayısıyla uzaktan eğitimde fırsat eşitsizliğinin yaşanmaması adına tüm öğrencilerin olanakları eşitlenmeli ve teknoloji altyapı sorununun giderilmesi gerekmektedir.

Uzaktan eğitimde uygulanan beden eğitimi ve spor ders saatinin yetersiz olduğu, bilişsel, sosyal ve psikomotor gelişimlerin sağlanmasında zorluk yaşandığı görülmektedir. Beden eğitimi dersinin nitelikli işlenebilmesi, öğretim programında yer alan tüm kazanımların verilmesi, bilişsel ve psikomotor gelişimlerinin sağlanabilmesi ve

salgın döneminde hareketsiz kalan öğrencilerin fiziksel aktivite seviyelerine etki etmesi adına ders saatinin artırılması gerekmektedir. Ayrıca bu çalışmada çevrimiçi işlenen beden eğitimi derslerinde öğrencilere sosyal gelişimin sağlanamadığı belirtilmektedir. Öğrencilerde sosyal gelişimin sağlanabilmesi için beden eğitimi derslerine ek olarak oyun ve fiziki etkinlikler dersinin müfredata eklenmesi ve bu derslerde sosyal gelişimi artıran çevrimiçi oyunlar oynanması önerilmektedir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin uzaktan eğitimde kaynak yetersizliğinden dolayı aktif bir ders işleme zorluğu yaşadıkları görülmektedir. Eğitim bilişim ağı (EBA) kaynak bakımından zenginleştirilmesi önerilmektedir. Uzaktan eğitimde beden eğitime özgü öğretim modelleri ve örnek dersler hizmet içi eğitimlerle öğretmenlere tanıtılarak öğretmenlerin mesleki gelişimlerine fayda sağlanabilir. İl içerisinde öğretmenler bir araya gelerek uzaktan eğitimde beden eğitimi dersinin nitelikli işlenmesi adına mesleki çalışma grupları oluşturulabilir.

Uzaktan eğitimde uygulama dersi olan beden eğitimi dersinin telefon, tablet gibi küçük ekranlarda işlenmesi öğretmen-öğrenci iletişimini zorlaştırmakta ve dersin işleyişini etkilemektedir. Devlet, okul ve aile desteği ile beden eğitimi derslerinin daha büyük ekranlarda (projeksiyonla duvara yansıtma veya televizyon gibi) işlenebilmesi, yaşanan iletişim ve etkileşim sorununu azaltmada olumlu katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Aynı zamanda ailelerin, beden eğitimi dersi için evlerde uygun ve yeterli alan yaratma konusunda sürece destek vermeleri gerekmektedir.

Ailelerin öğrencileri fiziksel aktiviteye yönlendirmede ve teşvik etmede destek vermeleri gerekmektedir. Beden eğitimi öğretmenlerinin verdikleri fiziksel aktivite görevlerinin takibini yapmalı ve öğretmenlerle sürekli iletişim halinde olmaları önerilmektedir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin uzaktan eğitimde yaşanan tüm zorluklara rağmen yeniliklere açık olmaları, uzaktan eğitimle ilgili mesleki gelişim eğitimlerine katılmaları, fiziksel aktivite liderlik rolünü etkin bir şekilde sürdürmek için gerekli özverileri göstermeleri önerilmektedir.

Geleceğe bakarken beden eğitiminde “aynı tas aynı hamam” mantığıyla devam edemeyiz. Beden eğitimini öğretilmsel olarak sağlık kavramıyla bütünleştirmeli, öğrencileri, öğretmenleri ve okulları desteklemede kaynakları güçlendirmek için okulun bulunduğu toplumla güçlü bağlar kurmalıyız (Ward, Van der Mars, Mitchell ve Lawson, 2021).

21. yy zorluklarıyla baş etmede, özellikle salgının getirdiği uzaktan eğitim gibi yeni öğrenme tasarımlarında mesleki gelişim için mesleki öğrenme topluluklarına katılmalı, ortak mesleki ağlar kurmalı, kolaylaştırıcılar ve liderlerle bu grupları okul seviyesinden bölge ve ulusal seviyedeki gruplara ulaştırmalıyız (Lawson ve ark., 2021). Öğretmen dernekleri, sosyal medyadaki öğretmen grupları bu adımlar için bir fırsat olabilir.

7. KAYNAKLAR

- Abel-Berei, C. P., Karp, G. G., Fennell, M., Drake, E., ve Olsen, S. (2020). Stakeholders' Perspectives on the Effects of a PEP Grant on a District-Wide CSPAP. *Journal of Teaching in Physical Education*, 40(1), 86-97.
- Akarsu, G., Bayrakdar, A., Karaman, M., Zorba, E., Yaman, M. ve Yıldırım, Y. (2019). Düzenli Egzersiz Yapan Kadınların EQ-5D-5L'ye Göre Sağlık Durumları. Herkes İçin *Spor ve Rekreasyon Dergisi* 2019; 1(1): 11-19.
- Akkurt, Yalçıntürk, A. (2018). Psikiyatri Hastalarında Fiziksel Egzersizin Desteklenmesi: Pender'in Sağlığı Geliştirme Modeli. *Hemşirelik Bilimi Dergisi* 2018; 1(1):33-37.
- Aktaş Salman, U., Düşkün, Y. ve Arık, B. M. (2021). Eğitim izleme raporu 2021: Öğretmenler. Eğitim Reformu Girişimi. <https://www.egitimreformugirisimi.org/egitim-izleme-raporu-2021-ogretmenler/>
- Allar, I., Elliott, E., Jones, E., Kristjansson, A. L., Taliaferro, A., ve Bulger, S. M. (2017). Involving families and communities in CSPAP development using asset mapping. *Journal of Physical Education, Recreation ve Dance*, 88(5), 7-14.
- Altınpulluk, H. (2021). Türkiye'deki öğretim üyelerinin covid-19 küresel salgın sürecindeki uzaktan eğitim uygulamalarına ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 41(1), 53-89.
- Annual Review of Public Health 27(1): 297-322.Salway, R., Su, T. T., Ismail, R., Armstrong, M. E. G., Foster, C., ve Johnson, L. (2021). The Impact of COVID-19 Movement Restrictions on Physical Activity in a Low-Income Semi-Rural Population in Malaysia: A Longitudinal Study. *Available at SSRN* 3923448.
- Atalay, A. (2021). Covid-19 Sürecinde Obezite ve Fiziksel Aktivite İlişkisi. *Aksaray University Journal of Sport and Health Researches ASUJSHR* (2021); 2(1): 1-15.
- Avcı, F. ve Akdeniz, E. C. (2021).Koronavirüs (Covid-19) Salgını ve Uzaktan Eğitim Sürecinde Karşılaşılan Sorunlar Konusunda Öğretmenlerin Değerlendirmeleri. *Uluslararası Sosyal Bilimler ve Eğitim Dergisi – USBED* Cilt/Volume 3, Sayı/Issue 4, 117-154.
- Bakırcı, H., Özcan, Ö. ve Kara, Y. (2021). Salgın Döneminde Ortaokul Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşlerinin Belirlenmesi. *Fen, Matematik, Girişimcilik ve Teknoloji Eğitimi Dergisi* (2021); 4(3): 155-170.
- Balaman, F. ve Hanbal Tiryaki, S. (2020). Corona Virüs (Covid-19) Nedeniyle Mecburi Yürütülen Uzaktan Eğitim Hakkında Öğretmen Görüşleri. *İnsan Ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi* (2021); 10 (1): 52-84.

- Barcelona, J., Centeio, E., Arvidson, P., ve Hijazi, K. (2021). Dearborn SHINES During the COVID-19 Pandemic: Youth Experiences and Outcomes With Virtual Physical Activity and Healthy Eating Programming. *Journal of Teaching in Physical Education*, 1(aop), 1-8.
- Başar, S. ve Sarı, İ. (2018). Düzenli Egzersizin Depresyon, Mutluluk ve Psikolojik İyi Oluş Üzerine Etkisi, İnönü Üniversitesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi (İÜBESBD)* 2018; 5(3):25-34.
- Başaran, M., Doğan, E., Karaoğlu, E. ve Şahin, E. (2020). Koronavirüs (Covid-19) Pandemi Sürecinin Getirisi Olan Uzaktan Eğitimin Etkililiği Üzerine Bir Çalışma. *AJER - Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi* 2020; 5(2): 368-397.
- Bay, Ü.S. ve Yılmaz E. (2020). Ruhsal Bozukluklarda Fiziksel Aktivite ve Egzersizin Etkileri. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi* 2021; 3(2).
- Bear, G. G., Yang, C., Mantz, L. S., ve Harris, A. B. (2017). School-wide practices associated with school climate in elementary, middle, and high schools. *Teaching and Teacher Education*, 63(2017), 372-383.
- Beard, J. (2019). Can a walking program improve physical activity levels and on-task behaviors? Editor: Kirk E. Mathias. *Journal of Physical Education, Recreation ve Dance*, 90(1), 60-60.
- Beddoes, Z., ve Castelli, D. M. (2017). Comprehensive school physical activity programs in middle schools. *Journal of Physical Education, Recreation ve Dance*, 88(6), 26-32.
- Bordalba, M. M., ve Bochaca, J. G. (2019). Digital media for family-school communication? Parents' and teachers' beliefs. *Computers ve Education*, 132, 44-62.
- Brian, A., Grenier, M., Lieberman, L. J., Egan, C., ve Taunton, S. (2017). 50 million strong for all: Universally designing CSPAPs to align with APE best practices. *Journal of Physical Education, Recreation ve Dance*, 88(7), 30-36.
- Bulger, S., Illg, K., ve Jones, E. (2017). Achieving alignment in the preparation of CSPAP leaders in PETE programs. *Journal of Physical Education, Recreation ve Dance*, 88(2), 37-42.
- Bulguroğlu, H.İ., Bulguroğlu, M. ve Özaslan, A. (2020). Covid-19 Pandemi Sürecinde Üniversite Öğrencilerinin Fiziksel Aktivite, Yaşam Kalitesi ve Depresyon Seviyelerinin İncelenmesi. *Acıbadem Univ. Sağlık Bilim. Derg.* 2021; 12(2): 306-311.
- Büyükaslan, M. Y. (2021). Orta Ergenlik Döneminde Uzaktan Eğitimle Beden Eğitimi ve Spor Dersi Alan Öğrencilerin Memnuniyet Düzeyinin Belirlenmesi. *Sportive*, 4 (2), 24-30. DOI: 10.53025/sportive.949816

- Carson, R. L., Kuhn, A. P., Moore, J. B., Castelli, D. M., Beighle, A., Hodgins, K. L., ve Dauenhauer, B. (2020). Implementation evaluation of a professional development program for comprehensive school physical activity leaders. *Preventive Medicine Reports*, 19, 101109.
- Castelli, D. M., Carson, R. L., ve Kulinna, P. H. (2017). PETE programs creating teacher leaders to integrate comprehensive school physical activity programs.
- Cengiz, Ö., Kılıç, M.A. ve Soylu, Y. (2018). Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi. *Sosyal Bilimler Akademik Dergisi* 2018; 1(2).
- Centeio, E. E., Erwin, H., ve Castelli, D. M. (2014). Comprehensive school physical activity programs: Characteristics of trained teachers. *Journal of Teaching in Physical Education*, 33(4), 492-510.
- Centeio, E. E., ve McCaughtry, N. (2017). Implementing comprehensive school physical activity programs: A Wayne State University case study. *Journal of Physical Education, Recreation ve Dance*, 88(1), 42-49.
- Centeio, E., Mercier, K., Garn, A., Erwin, H., Marttinen, R., ve Foley, J. (2021). The Success and Struggles of Physical Education Teachers While Teaching Online During the COVID-19 Pandemic. *Journal of Teaching in Physical Education*, 1(aop), 1-7.
- Centers for Disease Control and Prevention (2013). *Comprehensive School Physical Activity Programs: A Guide for Schools*. Atlanta, GA: U.S. Department of Health and Human Services.
- Cheung, P. (2019). School-based physical activity opportunities in PE lessons and after-school hours: Are they associated with children's daily physical activity? *European Physical Education Review*, 25(1), 65-75.
- Chung, G., Lanier, P. ve Wong, P. Y. J. (2020). Mediating Effects of Parental Stress on Harsh Parenting and Parent-Child Relationship during Coronavirus (COVID-19) Pandemic in Singapore. *Journal of Family Violence* <https://doi.org/10.1007/s10896-020-00200-1>
- Clemente-Suárez, V. J., Beltrán-Velasco, A. I., Ramos-Campo, D. J., Mielgo-Ayuso, J., Nikolaidis, P. A., Belando, N., ve Tornero-Aguilera, J. F. (2021). Physical activity and COVID-19. The basis for an efficient intervention in times of COVID-19 pandemic. *Physiology ve behavior*, 113667.
- Cooper, K. H., Greenberg, J. D., Castelli, D. M., Barton, M., Martin, S. B., ve Morrow Jr, J. R. (2016). Implementing policies to enhance physical education and physical activity in schools. *Research quarterly for exercise and sport*, 87(2), 133-140.

- Çakmak Yıldızhan, Y. ve Çağlayan, G.N. (2019). Öğrencilerin Beden Eğitim Dersine Yönelik Tutumları ile Sosyal Zekâ Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi* 2019; 24(4): 227-240.
- Çetin, M., Yılmaz, S. H. ve İlhan, L. (2021). Koronavirüs (Covid-19) Pandemisi Sürecinde Uzaktan Eğitim; Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri Perspektifinden Nitel Bir Araştırma. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 6 (2), 136-161. DOI: 10.31680/gaunjs.882057
- D'Agostino, E. M., Urtel, M., Webster, C. A., McMullen, J., ve Culp, B. (2021). Virtual Physical Education During COVID-19: Exploring Future Directions for Equitable Online Learning Tools. *Frontiers in sports and active living*, 3.
- Dauenhauer, B., Carson, R. L., Krause, J., Hodgins, K., Jones, T., ve Weinberger, C. (2018). Cultivating physical activity leadership in schools: A three-tiered approach to professional development. *Journal of Physical Education, Recreation ve Dance*, 89(9), 51-57.
- Day, C., ve Hong, J. (2016). Influences on the capacities for emotional resilience of teachers in schools serving disadvantaged urban communities: Challenges of living on the edge. *Teaching and Teacher education*, 59, 115-125.
- Defever, E., Randall, V. ve Jones, M. (2021): A realist case study inquiry of English primary school physical activity initiatives, *Sport, Education and Society*, DOI: 10.1080/13573322.2021.1980779.
- Ding, K., Yang, J., Chin, M. K., Sullivan, L., Durstine, J. L., Violant-Holz, V., ve Smith, G. A. (2021). Physical Activity among Adults residing in 11 countries during the COVID-19 Pandemic Lockdown. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(13), 7056.
- Doolittle, S. A., ve Rukavina, P. B. (2014). Case study of an institutionalized urban comprehensive school physical activity program. *Journal of Teaching in Physical Education*, 33(4), 528-557.
- Egan, C. A., ve Miller, M. (2019). Family and community involvement to increase physical activity as part of a CSPAP. *Journal of Physical Education, Recreation ve Dance*, 90(1), 39-45.
- Eğitime Yönelik Öğretmen Görüşleri. *Maarif Mektepleri Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(1), 66-89.
- Erden, C. ve Özmutlu, İ. (2017). Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi (Kars İli Örneği). *Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 2017; 20: 415-425.
- Erdoğan, R. (2021). Pandemi Döneminde Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Beslenme Alışkanlıkları Ve Fiziksel Aktivite Düzeylerinin

Belirlenmesi. *OPUS–Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 17(Pandemi Özel Sayısı), 3276-3295.

- Esentürk, O. K., Seçer, E., ve İlhan, E. L. (2021). Distance Education Experiences of Physical Education and Sports Teachers: Covid-19 *Pandemic*, *Anatolia Sport Research*, 2(2):11-25.
- Fakazlı, A.E., Yılmaz, S.H. ve İlhan, E.L. (2021). Covid-19 pandemisi sürecinde spor bilimleri fakültelerinde uzaktan eğitim: Akademik personellerin perspektifinden. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 8(72): 1711-1720.
- Farwell, M. (2019). Are middle school students meeting recommended physical activity levels through free-living activity? Editor: Kirk E. Mathias. *Journal of Physical Education, Recreation ve Dance*, 90(5), 56-56.
- Gobbi, E., Bertollo, M., Colangelo, A., Carraro, A. ve di Fronso, S. (2021). Primary School Physical Education at the Time of the COVID-19 Pandemic: Could Online Teaching Undermine Teachers' Self-Efficacy and Work Engagement?. *Sustainability*, 13(17), 9830.
- Goh, T. L., Hannon, J., Webster, C. A., Podlog, L. W., Brusseau, T., ve Newton, M. (2014). Effects of a classroom-based physical activity program on children's physical activity levels. *Journal of Teaching in Physical Education*, 33(4), 558-572.
- Goh, T. L., Moosbrugger, M., ve Mello, D. (2020). Experiences of Preservice and In-Service Teachers in a Comprehensive School Physical Activity Infusion Curriculum. *Education Sciences*, 10(10), 290.
- Goodyear, V. A., Skinner, B., McKeever, J., ve Griffiths, M. (2021). The influence of online physical activity interventions on children and young people's engagement with physical activity: A systematic review. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 1-15.
- Göger, S., Cingil, D., Kılavuz Ören, G. (2019). Bir Spor Merkezine Kayıtlı Kadınların Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları, Fiziksel Aktivite Düzeyleri ve Obezite Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi. *Sağlık ve Toplum* 2019; 1.
- Gür Erdoğan, D. ve Ayanoğlu, Ç. (2021). Covid-19 Pandemi Döneminde Eğitim Programlarının Uzaktan Eğitimde EBA Platformu Yoluyla Uygulanmasına Yönelik Öğretmen Görüşleri. *Journal of Qualitative Research in Education*, 28, 100-128.
- Güven, Ş. (2021). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Pandemi Sürecinde Yapılan Uzaktan Beden Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyonlarını Etkileyen Faktörler. *Spor Eğitim Dergisi*, 5 (2), 1-10.

- Håkansson Lindqvist, M. (2019). School leaders' practices for innovative use of digital technologies in schools. *British Journal of Educational Technology*, 50(3), 1226-1240.
- Han F., Demirbilek, N. ve Demirtaş, H. (2021). Okul yöneticisi ve öğretmenlerin koronavirüs (Covid-19) salgını sürecinde yürütülen uzaktan eğitime ilişkin görüşleri. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 10(3), 1168-1193.
- Hill, K. (2018). Homework in physical education? A review of physical education homework literature. *Journal of Physical Education, Recreation ve Dance*, 89(5), 58-63.
- Howe, C. A., Corrigan, R. J., de Faria, F. R., Johanni, Z., Chase, P., ve Hillman, A. R. (2021). Impact of COVID-19 Stay-at-Home Restrictions on Employment Status, Physical Activity, and Sedentary Behavior. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(22), 11935.
- Howley, D. (2021). Experiences of teaching and learning in K-12 physical education during COVID-19: an international comparative case study. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 1-18.
- <https://www.egitimreformugirisimi.org/egitim-izleme-raporu-2021-egitim-ortamlari>.
- Işık, M. ve Bahat, İ. (2021). Teknoloji bağlamında eğitimde fırsat eşitsizliği: eğitime erişime yönelik sorunlar ve çözüm önerileri. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(2), 498-517.
- Jones, E. M., Taliaferro, A. R., Elliott, E. M., Bulger, S. M., Kristjansson, A. L., Neal, W., ve Allar, I. (2014). Feasibility study of comprehensive school physical activity programs in Appalachian communities: the McDowell CHOICES project. *Journal of Teaching in Physical Education*, 33(4), 467-491.
- Kahan, D., ve McKenzie, T. L. (2017). Extracurricular physical activity programs in California private secondary schools. *Research quarterly for exercise and sport*, 88(4), 524-529.
- Kamoga, S., ve Varea, V. (2021). 'Let them do PE!'The 'becoming' of Swedish physical education in the age of COVID-19. *European Physical Education Review*, 1356336X211036574.
- Kavuk, E. ve Demirtaş, H.(2021). COVID-19 Pandemisi Sürecinde Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimde Yaşadığı Zorluklar. *E-International Journal of Pedandragogy (e-ijpa)*, 1(1), 55-73.
- Kayıran, S.M. (2016). Fiziksel Aktivite, Egzersiz ve Çocuklar. *Klinik Tıp Pediatri Dergisi* 2016; 8(5).
- Kıyığı, G. (2021). Eğitim izleme raporu 2021: Eğitim ortamları. Eğitim Reformu Girişimi.

- Kızılkaya Namlı, A. ve Samioğlu, Y. (2020). Physical Education Lesson in Distance Education According to Student Views . *Journal of Global Sport and Education Research*, 3(2) , 49-65.
- Kızılkaya Namlı, A. ve Yücekaya, M. A. (2021). Motivation And Job Satisfaction Of Physical Education Teachers During Pandemic. *OPUS International Journal of Society Researches, Pandemi Özel Sayısı*, 3148-3172. DOI: 10.26466/opus.887856
- Killian, C. M., Woods, A. M., Graber, K. C., ve Templin, T. J. (2020). Factors associated with high school physical education teachers' adoption of a supplemental online instructional system (iPE). *Journal of Teaching in Physical Education*, 40(1), 136-145.
- Koca, R. Ve Fazlıoğulları, Z. (2020). Covid 19 Pandemi Sürecinin Gençlerin Fiziksel Aktivite Sürelerine Olan Etkisinin Araştırılması. *Genel Tıp Dergisi* (2021); 31(2):153-158
- Korkmaz, N.H., Öztürk, İ.E., Rodoslu, C. ve Uğur, S. (2020). Ortaokul Öğrencilerinin Covid-19 Salgını Sürecinde Fiziksel Aktivite Düzeylerindeki Değişikliklerin İncelenmesi (Bursa İli Örneği), *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 22(4).
- Kovacs, V.A., Starc, G., Brandes, M., Kaj, M., Blagus, R., Leskošek, B., Suesse, T., Dinya, E., Guinhouya, B.C., Zito, V., Rocha, P.M., Gonzalez, B.P., Kontsevaya, A., Brzezinski, M., Bidiugan, R., Kiraly, A., Csányi T., ve Okely A.D.,(2021): Physical activity, screen time and the COVID-19 school closures in Europe – An observational study in 10 countries, *European Journal of Sport Science*, DOI: 10.1080/17461391.2021.1897166.
- Kwon, J. Y., Kulinna, P. H., Van Der Mars, H., Koro-Ljungberg, M., Amrein-Beardsley, A., ve Norris, J. (2018). Physical education preservice teachers' perceptions about preparation for comprehensive school physical activity programs. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 89(2), 221-234.
- Langley, K., ve Kulinna, P. H. (2018). Developing a staff physical activity program at your school: Implementing the lesser-used component of the CSPAP model. *Journal of Physical Education, Recreation ve Dance*, 89(2), 49-55.
- Lawson, H. A., Jones, E., Beddoes, Z., Estes, S., Morris, S. A., Mitchell, M. F., Van der Mars, H. ve Ward, P. (2021). Collective action for learning, improvement, and redesign. *Journal of Teaching in Physical Education*, 1(40), 1-11.
- Lee, J., Zhang, T., Zhang, X., Chu, T. L., ve Weiller-Abels, K. H. (2021). Preservice classroom teachers' perspectives on a comprehensive school physical activity programme. *Health Education Journal*, 80(2), 145-159.

- Lenka, T., Beáta, R., ve Radmila, H. (2021). Forms and methods of online physical education instruction in Slovakia from the perspective of elementary school students. *Journal of Physical Education and Sport*, 21, 2028-2035.
- Limone, P., Toto, G.A. Psychological and Emotional Effects of Digital Technology on Children in COVID-19 Pandemic. *Brain Sciences* 2021, 11, 1126. <https://doi.org/10.3390/brainsci11091126>.
- López-Fernández, I., Burgueño, R. ve Gil-Espinosa, F. J. (2021). High School Physical Education Teachers' Perceptions of Blended Learning One Year after the Onset of the COVID-19 Pandemic. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(21), 11146. Varea, V. ve González-Calvo, G. (2021). Touchless classes and absent bodies: teaching physical education in times of Covid-19. *Sport, Education and Society*, 26(8), 831-845.
- Lök, N. ve Bademli, K. (2017). Yetişkin Bireylerde Fiziksel Aktivite ve Depresyon Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 2017; 14(40): 101-110.
- Massey, W. V., Stellino, M. B., Claassen, J., Dykstra, S., ve Henning, A. (2018). Evidence-based Strategies for Socially, Emotionally and Physically Beneficial School Recess. *Journal of Physical Education, Recreation ve Dance*, 89(5), 48-52.
- Mata, C.; Onofre, M.; Costa, J.; Ramos, M.; Marques, A.; Martins, J. Motivation and Perceived Motivational Climate by Adolescents in Face-to-Face Physical Education during the COVID-19 Pandemic. *Sustainability* 2021, 13, 13051. <https://doi.org/10.3390/su132313051>.
- Mattson, R. E., Burns, R. D., Brusseau, T. A., Metos, J. M., ve Jordan, K. C. (2020). Comprehensive School Physical Activity Programming and Health Behavior Knowledge. *Frontiers in public health*, 8, 321.
- McMullen, J., Van Der Mars, H., ve Jahn, J. A. (2014). Creating a before-school physical activity program: Pre-service physical educators' experiences and implications for PETE. *Journal of Teaching in Physical Education*, 33(4), 449-466.
- Mercier, K., Centeio, E., Garn, A., Erwin, H., Marttinen, R., ve Foley, J. (2021). Physical education teachers' experiences with remote instruction during the initial phase of the COVID-19 pandemic. *Journal of Teaching in Physical Education*, 40(2), 337-342. Metin, M., Gürbey, S. ve Çevik, A. (2021). Covid-19 Pandemi Sürecinde Uzaktan
- Merriam, S. B., ve Tisdell, E. J. (2015). *Qualitative research: A guide to design and implementation*. John Wiley ve Sons.
- Metin, M., Gürbey, S. ve Çevik, A. (2021). Covid-19 Pandemi sürecinde uzaktan eğitime yönelik öğretmen görüşleri. *Maarif Mektepleri Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(1), 66-89. <https://doi.org/10.46762/mamulebd.881284>

- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB). (2018). Beden Eğitimi ve Oyun Dersi Öğretim Programı (1., 2., 3. Ve 4. Sınıflar). Ankara.
- Moore, J. B., Weaver, R. G., Levine, B. J., Singletary, C. R., Carson, R. L., Beets, M. W., Castelli, D. M., Beighle, A. ve Pate, R. R. (2021). A Pilot Study of a Comprehensive School Physical Activity Program in Elementary Schools: Be a Champion!. *Health Behavior and Policy Review*, 8(2), 110-118.
- Moore, S. A., Faulkner, G., Rhodes, R. E., Brussoni, M., Chulak-Bozzer, T., Ferguson, L. J., Mitra, R., O'Reilly, N., Spence, J. C., Vanderloo, L. M. ve Tremblay, M. S. (2020). Impact Of The COVID-19 Virus Outbreak On Movement And Play Behaviours Of Canadian Children And Youth: A National Survey. *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity* (2020) 17:85 <https://doi.org/10.1186/s12966-020-00987-8>.
- Nazaruk, C., ve Hack, D. (2018). Can school-based physical activity programs and policies decrease screen-time usage among youth? Editor: Kirk E. Mathias. *Journal of Physical Education, Recreation ve Dance*, 89(9), 66-66.
- Orendorff, K., Webster, C. A., Mîndrilă, D., Cunningham, K. M., Douthis, P., Dauenhauer, B., ve Stodden, D. F. (2020). Principals' involvement in comprehensive school physical activity programmes: A social-ecological perspective. *European Physical Education Review*, 1356336X20976687.
- Orhan, R. (2019). Çocuk Gelişiminde Fiziksel Aktivite ve Sporun Önemi. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(1):157-176.
- Özcan, B. ve Saraç, L. (2020). Covid-19 Pandemisi Sürecinde Öğretmen Çevrimiçi Uzaktan Eğitim Rol ve Yeterlikleri: Beden Eğitimi Öğretmenleri Örneği. *Milli Eğitim Dergisi*, Salgın Sürecinde Türkiye'de ve Dünyada Eğitim, 459-475. DOI: 10.37669/milliegitim.787127
- Özdoğan, A. Ç. ve Berkant, H. G. (2020). Covid-19 Pandemi Dönemindeki Uzaktan Eğitime İlişkin Paydaş Görüşlerinin İncelenmesi. *Millî Eğitim* (2020); 49(1): 13-43.
- Özer Kaya, D., Naz, İ., Günay Uçurum, S., Emük, Y., Büker, N. ve Ongan, D. (2020). Düzenli Fiziksel Aktivite ve Egzersiz Alışkanlığı Olan ve Olmayan Üniversite Öğrencilerinin Fiziksel Uygunluklarının Karşılaştırılması: Ön Çalışma. *İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi* 2020; 5(3):249-254.
- Pancar, S. (2020). Orta Ergenlerin Fiziksel Aktivite Düzeylerinin Değerlendirilmesi. *Spor Eğitim Dergisi* 2020; 4(3):104-111.
- Parker, M., MacPhail, A., O'Sullivan, M., Ní Chróinín, D., ve McEvoy, E. (2018). 'Drawing' conclusions: Irish primary school children's understanding of physical education and physical activity opportunities outside of school. *European Physical Education Review*, 24(4), 449-466.

- Pawlowski, C. S., Schipperijn, J., Tjørnhøj-Thomsen, T., ve Troelsen, J. (2018). Giving children a voice: Exploring qualitative perspectives on factors influencing recess physical activity. *European Physical Education Review*, 24(1), 39-55.
- Powell, E., Woodfield, L. A., ve Nevill, A. A. (2016). Children's physical activity levels during primary school break times: A quantitative and qualitative research design. *European Physical Education Review*, 22(1), 82-98.
- Richards, K. A., Washburn, N. S., ve Hemphill, M. A. (2019). Exploring the influence of perceived mattering, role stress, and emotional exhaustion on physical education teacher/coach job satisfaction. *European Physical Education Review*, 25(2), 389-408.
- Sallis, J. F., Cervero, R. B., Ascher, W., Henderson, K. A., Kraft, M. K., ve Kerr, J. (2006). An ecological approach to creating active living communities. *Annu. Rev. Public Health*, 27, 297-322.
- Schmidt, S. C. E., Anedda, B., Burchartz, A., Eichsteller, A., Kolb, S., Nigg, C., Niessner, C., Oriwol, D., Worth, A. ve Woll, A. (2020). Physical Activity And Screen Time Of Children And Adolescents Before And During The COVID-19 Lockdown In Germany: A Natural Experiment. *Scientific Reports* | (2020) 10:21780 | <https://doi.org/10.1038/s41598-020-78438-4>
- Serel Arslan, S., Alemdaroğlu, İ., Öksüz, Ç., Karaduman, A.A. ve Tunca Yılmaz, Ö. (2018). Genç Bireylerde Fiziksel Aktivitenin Akademik Başarı Ve Depresyon Üzerine Etkisi. *Ergoterapi ve Rehabilitasyon Dergisi* 2018; 6(1): 37-42.
- Smith, M., ve Madden, M. (2014). Middle school students' reactions to the implementation of active homework in physical education. *Global Journal of Health and Physical Education Pedagogy*, 3(2), 121-136.
- Sosa Díaz, M.J. Emergency Remote Education, Family Support and the Digital Divide in the Context of the COVID-19 Lockdown. *Int. J. Environ. Res. Public Health* 2021, 18, 7956. <https://doi.org/10.3390/ijerph18157956>.
- Schmidt, S. C., Anedda, B., Burchartz, A., Eichsteller, A., Kolb, S., Nigg, C., Niessner, C., Oriwol, D. ve Woll, A. (2020). Physical activity and screen time of children and adolescents before and during the COVID-19 lockdown in Germany: a natural experiment. *Scientific reports*, 10(1), 1-12.
- Stoepker, B P., Dauenhauer, B., Carson, R. L., McMullen, J., ve Moore, J. B. (2020). Becoming a Physical Activity Leader (PAL): Skills, Responsibilities, and Training. *Strategies*, 34(1), 23-28.
- Stokols, D. (1996). Translating social ecological theory into guidelines for community health promotion. *American journal of health promotion*, 10(4), 282-298.

- Stylianou, M., Van Der Mars, H., Kulinna, P. H., Adams, M. A., Mahar, M., ve Amazeen, E. (2016). Before-school running/walking club and student physical activity levels: An efficacy study. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 87(4), 342-353.
- Şenbakar, K. (2021). Çocuklar ve Fiziksel Aktivite. *Spor Eğitim Dergisi* 2021;5(1): 22-28.
- Türkiye Fiziksel Aktivite Rehberi (2014). T.C. Sağlık Bakanlığı, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu.
- Ünlü, H., Öztürk, B., Aktaş, Ö. ve Büyüktaş B. (2020). Bireylerin COVID-19 Sürecinde Fiziksel Aktivite Düzeylerindeki Değişimin İncelenmesi. *Türkiye Spor Bilimleri Dergisi* 2020; 4(2): 79-87.
- Üren, G., Doğan, M., Akkaya, E. ve Özbay, B. (2021). Öğrencilerin Gözünden Beden Eğitimi Dersi Öncelikli Amaçları ve Farkındalık: Bir Nitel Betimsel Çalışma. *Uluslararası Bozok Spor Bilimleri Dergisi* 2021; 2(1): 58-66.
- Van der Mars, H., Lorenz, K. A., ve Kwon, J. (2017). Building CSPAP Development into Arizona State University's PETE Program: A Work in Progress. *Journal of Physical Education, Recreation ve Dance*, 88(1), 11-19.
- Varea, V. (2018). Exploring play in school recess and physical education classes. *European Physical Education Review*, 24(2), 194-208.
- Varea, V., González-Calvo, G. ve García-Monge, A. (2022). Exploring the changes of physical education in the age of Covid-19. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 1-11.
- Viciano, J., Mayorga-Vega, D., ve Parra-Saldías, M. (2019). Adolescents' physical activity levels on physical education and non-physical education days according to gender, age, and weight status. *European Physical Education Review*, 25(1), 143-155.
- Ward, P., van der Mars, H., Mitchell, M. F. ve Lawson, H. A. (2021). PK–12 School Physical Education: Conditions, Lessons Learned, and Future Directions. *Journal of Teaching in Physical Education*, 1(aop), 1-9.
- Washburn, N. S., Richards, K. A. R., ve Sinelnikov, O. A. (2020). Investigating the relationships between perceived mattering, role stress, and psychological need satisfaction in physical education teachers. *Journal of Teaching in Physical Education*, 39(1), 48-58.
- Webster, C. (2017). CSPAP professional preparation and research initiatives at the University of South Carolina. *Journal of Physical Education, Recreation ve Dance*, 88(2), 25-36.
- Webster, C. A., D'Agostino, E., Urtel, M., McMullen, J., Culp, B., Loiacono, C. A. E., ve Killian, C. (2021). Physical education in the COVID era: Considerations for

- online program delivery using the comprehensive school physical activity program framework. *Journal of Teaching in Physical Education*, 40(2), 327-336.
- Webster, C. A., Moon, J., Bennett, H., ve Griffin, S. (2021). Implementation and Effectiveness of a CSPAP-Informed, Online Secondary Methods Course With Virtual Field Experiences During the COVID-19 Pandemic. *Journal of Teaching in Physical Education*, 1(aop), 1-8.
- Webster, C. A., ve Nesbitt, D. (2017). Expanded roles of physical education teachers within a CSPAP and implications for PETE. *Journal of Physical Education, Recreation ve Dance*, 88(3), 22-28.
- Wenner, J. A., Tucker, K. M., Calvert, H. G., Johnson, T. G., ve Turner, L. (2019). Social capital: a key ingredient in the development of physical activity leadership. *Journal of Teaching in Physical Education*, 38(3), 241-251.
- Whalen, L., Barcelona, J., Centeio, E., ve McCaughtry, N. (2021). #HealthyKidsQuarantined: Supporting Schools and Families With Virtual Physical Activity, Physical Education, and Nutrition Education During the Coronavirus Pandemic. *Journal of Teaching in Physical Education*, 1(aop), 1-5.
- Wu, B., Yu, X., ve Hu, Y. (2019). How does principal e-leadership affect ICT transformation across different school stages in K-12 education: Perspectives from teachers in Shanghai. *British Journal of Educational Technology*, 50(3), 1210-1225.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (10. Baskı) Seçkin yayıncılık.
- Yıldız, E. ve Yaprak, P. (2018). Lise Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumları: Ankara’da Bala İlçesi Örneği. *Spormetre* 2018; 16(4): 275-287.
- Yıldız, S. ve Bektaş, F. (2020). COVID-19 Salgınının Çocukların Boş Zaman Etkinliklerinde Yaratığı Değişimin Ebeveyn Görüşleriyle Değerlendirilmesi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi* (2021); 26(1): 99-122.
- Yılmaz, A. (2019). Üniversite Öğrencilerinde Fiziksel Aktivite, Sedanter Süre ve Yaşam Kalitesi İlişkisinin Değerlendirilmesi. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi* 2019; 10(17).
- Yuksel, H. S., Şahin, F. N., Maksimovic, N., Drid, P., ve Bianco, A. (2020). School-based intervention programs for preventing obesity and promoting physical activity and fitness: A systematic review. *International journal of environmental research and public health*, 17(1), 347.
- Zhang, X., Gu, X., Zhang, T., Keller, J., ve Chen, S. (2018). Comprehensive school physical activity programs: Recommendations for physical education teacher education. *Journal of Physical Education, Recreation ve Dance*, 89(5), 11-18.

EKLER

EK -1 Etik Kurul İzni

T.C.
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sosyal Bilimler Fen ve Mühendislik Bilimleri Araştırmaları Etik Kurulu

Sayı : E-50288587-050.01.04-17515
Konu : 07 Nisan 2021 tarih ve 09/20 sayılı
Etik Kurul Kararı

09.04.2021

Sayın Mustafa YANBUL
Erikliman Mah. 201 No'lu Sok. No:18 Kat:7 Daire:19 Giresun

İlgi : Mustafa YANBUL'un 08.04.2021 tarihli başvurusu.

İlgi'de yer alan "Bütüncül Okul Fiziksel Aktivite Programı Giresun Örneği" çalışmanız Sosyal Bilimler Fen ve Mühendislik Bilimleri Araştırmaları Etik Kurulumuz açısından bir sakıncası görülmemiş olup; uygun bulunmuştur.
Bilgilerinize rica ederim.

Prof.Dr. Yusuf ŞAHİN
Kurul Başkanı

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: 4CB725CA-9A2F-4439-BCAD-982036147995 Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/>
GAZİLER MAH. AHMET TANER KIŞLALI CAD.
Telefon No : (454) 310 10 00 Belgegeçer No : Bilgi için: Sıtkı ASLAN
Bilgisayar İşletmeni

Ek-2 MEB İzni

T.C.
GİRESUN VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-29409993-605.01-25693629
Konu : Araştırma İzni
(Mustafa YANBUL)

28/05/2021

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Sağlık Bilimleri Enstitüsü)

İlgi : Giresun Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nün 28/04/2021 tarih ve 19578 (25342108 MEB DYS kayıtlı) yazısı.

İlgi yazı ile talep edilen Giresun Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü yüksek lisans öğrencisi Mustafa YANBUL'un anket çalışmasına ait Valilik Makam Oluru ekte gönderilmiştir. Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Metin MAYTALMAN
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek:Makam Oluru

Dağıtım:

- Giresun Üniversitesi
- Keşap, Yağlıdere İlçe MEM
- Atatürk AL, Giresun Fen L, Çıtlakkale OO.
- Sayca İHOO, 15.T.Şht. İHOO, M.A.Ersoy OO,
- Çaldağ Şht.A.Bahat OO,

Adres : Hükümet Konağı A Blok Kat 1

Telefon No : 0 (454) 215 75 25
E-Posta: arge28@meh.gov.tr
Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Bilgi için: Ekrem GENÇ

Unvan : Öğretmen

İnternet Adresi: Faks:4542157522

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meh.gov.tr> adresinden 0097-3b34-38a6-9deb-d4a0 koda ile teyit edilebilir.

Ek 3- Görüşme Formu

BÜTÜNCÜL OKUL FİZİKSEL AKTİVİTE PROGRAMI (BOFAP) TEMELLİ YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞME SORULARI

Bütüncül Okul Fiziksel Aktivite Programı (BOFAP) temel alınarak hazırlanan görüşme soruları; beden eğitimi öğretmenlerinin Covid-19 salgını sürecinde uzaktan eğitimde üstlendikleri fiziksel aktivite liderliği rollerini incelemek amacıyla hazırlanmıştır.

1. NİTELİKLİ BEDEN EĞİTİMİ

1.1. Öğrenme için Fırsat

1.1.1. Öğrencilerinizin derse katılımı hakkında ne düşünüyorsunuz?

1.1.2. Uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimi dersi Milli Eğitim Bakanlığı'nın sunduğu (Eğitim Bilişim Ağı) kaynaklar hakkında ne düşünüyorsunuz? (örn. Google meet, skype, zoom, ders kaynakları, ders sunumları ve notları)

1.2. Anlamlı İçerik

1.2.1. Uzaktan eğitim süreciyle hayat boyu fiziksel aktivite alışkanlığının nasıl kazandırılabilceğini düşünüyorsunuz?

1.2.2. Uzaktan eğitim sürecinde öğrencinin hareket yetkinliği ile aktif ve sağlıklı hayat konularındaki gelişimi hakkında ne düşünüyorsunuz? (örn. Bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alanlar)

1.3. Uygun Yönerge

1.3.1. Uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimi dersinin işlenişi hakkında ne düşünüyorsunuz? (örn. dersin amaçları, ders planı hazırlama)

1.3.2. Uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimi dersinin büyük kısmında öğrencilerin fiziksel olarak aktif olması konusunda ne düşünüyorsunuz?

1.4. Öğrenci ve Programın Değerlendirilmesi

1.4.1. Uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimi dersinde öğrencilerin gelişiminin takibini sağlama konusundaki fikirleriniz nelerdir?

1.4.2. Uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimi dersinde ölçme ve değerlendirilme konusunda ne düşünüyorsunuz? (örn. *sınav, ödev, not verme*)

2. OKUL SIRASINDA FİZİKSEL AKTİVİTE

2.1. Uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimi dersinde (ders içerisinde ve ders aralarında) yeterince fiziksel aktivite imkânı sunulduğunu düşünüyor musunuz?

2.2. Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin fiziksel aktivite düzeyi hakkında ne düşünüyorsunuz?

3. AİLE VE TOPLUM ETKİLEŞİMİ

3.1. Uzaktan eğitim sürecinde, beden eğitimi dersleri öncesinde, sırasında ve sonrasında ailelerin fiziksel aktiviteye özendirme konusunda öğrencilere ne gibi destekler sunduğunu düşünüyorsunuz? (örn. *derslerdeki oyunlara katılım*)

4. OKULDAKİ PERSONELİN KATILIMI

4.1. Uzaktan eğitim sürecinde okulunuzdaki öğrencilerin, öğretmenlerin ve çalışanların nasıl fiziksel aktivite alışkanlıkları olduğunu düşünüyorsunuz? (örn. *fiziksel aktivite kültürü*)

4.2. Uzaktan eğitim sürecinde okul paydaşlarının (öğretmen, okul yöneticileri ve çalışanlar) fiziksel aktiviteye özendirme ve aktif yaşam tarzı belirleme konusunda size ve öğrencilere ne gibi destekler sunduğunu düşünüyorsunuz?

5. OKUL ÖNCESİ VE SONRASINDA FİZİKSEL AKTİVİTE

5.1. Uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi ve sonrası fiziksel aktivite olanakları hakkında ne düşünüyorsunuz?

5.1.1. Evde ders öncesi ve sonrası oyunlar ve aktiviteler?

5.1.2. Rekreasyon aktiviteleri? (ikamet edilen yerlerde)

5.2. Uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimde destekleme ve yetiştirme kurslarının eksikliğinin, öğrencileri ve beden eğitimi öğretmenlerini nasıl etkilediğini düşünüyorsunuz?

Ek – 4. Özgeçmiş**ÖZGEÇMİŞ****Adı Soyadı** : Mustafa YANBUL**Yabancı Dili** : İngilizce

Derece	Bölüm/Program	Mezun Olduğu Kurumun Adı	Yıl
Y. Lisans	Sağlık Bilimleri Enstitüsü / Beden Eğitimi ve Spor (YL) (Tezli) / Beden Eğitimi ve Spor (YL) (Tezli)	Giresun Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi	2022
Lisans	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Yaşar Doğu Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu,	2011
Önlisans	İşletme	Giresun Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu	2007
Lise	Sayısal Bölüm	Yağlıdere Lisesi	2003

İş Deneyimi

Görev	Görev Yeri	Yıl
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni	Giresun/Merkez/Çaldağ Şehit Üsteğmen Adnan Bahat Ortaokulu	2015
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni	Rize/Merkez/Kendirli Şehit Azim ÖZDEMİR Ortaokulu	2012